

C 201.

5879

Mu Leopold.

Adolph L'Arronge.

Wanemuise
näitelava
+ TARTUS. +

29

Eesti Üliõpilaste Seltsile
Wanemuise näitelawa poolt.

Mu Leopold.

Rahvatükk 3 vaatuses.

Adolph L'Arronge.

Õkumud: L. Simm ja A. Markus.

Wanemuise näitelawa.
Oktober 1910.

76124

Osalised:

Zernickow, kohtunik

Natalie, tema naene

Marie

Anna

Emma

} nende tütreid

Gottlieb Weigelt, kingseppmeester

Clara

Leopold

} tema lapsed

Henna, tüdruk Weigelti juures.

Rudolf Starke, ärjunkt Weigelti juures.

Mehlmeyer, klaveri-õpetaja

Bempel

Stresow

Lipsky

Wilhelm, õpetaja

Krimmel, alamohvitser

Schwalbach, kaupmees

Melesh

Schmidt

Gottlieb

Carl

} poisid

Pesunaene

1880

3.

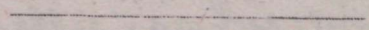
Skajaiürnikud. Kingsepa sellid. Wõrad

Kellnerid. Kaupmehed

Tegewusekoht: Berlin

Esimese ja teise waatuse wahel on 2 aastat;

teise ja kolmanda waatuse wahel on 5 aastat

Esimene vaatus

[Lihtsalt sisse seatud ^{tubaga} kööknurk Zernikovi
juures. Keskus rask kõrvallust, paremal
pool aken, selle ees õmbluslaud, toolija
väikese jlapingiga. Paremalt pool
kõrvall vana sohva, selle ees linaga kaal-
tud laud, selle peal mõned vaasid
värskete lilledega, väikesed kingitused,
käetööd j. n. e. ja üks kõrge koost.]

1. etendus

Zernikow. Natalie. Marie. Anna
Emma. [Kõik istuvad laua ümber ja
joovad kohvi.]

Zernikow. Peda ma pean ütleva, mi
palju kui täna ei ole ma veel kunagi
kingitusi saanud. Teie olete vististi jäl-
le ööd läbi tööd teinud ja sarned veri-
seks torkinud?

Anna. Ara selle pärast muretse, isa.
Marie. Sa tead ju kui õnnelikus see

meid teeb, et me sulle väikest rõõmu saame valmistada

Kern. Ja seda ma tean, ja kui midagi mind minu häas tujus segab, siis on see mõte, et ma niigipalju teenida ei jään, et Teil mu armsad lapsed tarwis ei oleks võrastele inimestele tööd teha. Minu palik ulatab kahjaks ainult kõige tarvilikuma jaoks.

Natalie. Sul ei ole sugugi vaja kaebada vanamees. Meie oleme Jumalale tänu, ter-
ved, ja siia on meil ka

Marie. Ja sa pead ju varsti nõuenikuks saama.

Lernick. Ma, senini saab veel oodata, on veel vanemaid ja ka paremaid ametnikka ole-
mas.

Anna. Sa oled liiga tagasihoidlik, isa
Natalie. Tüdrukutel on paris õigus, sa jääd
ikka teiste taha, sa ei mõtle kunagi ise-
enese peäle. Me rääkisime alles eilse sel-
le üle - sinu muft kuub on juba neli
aastat wana, ta on koguni moodist
ära.

Zernick. Aga ta on veel terve.

Katalie. Üks kõik, sa pead omale uue
kuue teha laskma.

Zernick See ei lähe, ema, nii palju ei jää
järele.

Emma See on kuulmata, et valitsus oma
kõige parematele ametnikudelle nii palju
palka ei maksa, et nad vähemalt moodus kuu-
besid võiks kandda.

Zernick Sellest ei saa sina aru, lobasuu. Kui
Teie ennast moodi järele ehite, siis on sel-
lel teatavas mõttes oma õigus. Teie olete
noored tüdrukud, tahate mehele minna,
peate siis oma vördud väljaheitma.

Emma [naljakalt haavatult]. Võrgud välja-
heitma? Oho, härra kohtunik, seda ei ole nii-
sugustel armastuseväärilistel noortel tüdru-
kutel nagu meie oleme, sugugi tarwis.

Zernick [naeratades] No, no?

Emma. Kui me tahame, võime iga päev
mehele minna.

Zernick. Iha olen uudis hirmulik teada saa-
da, kellele siis?

Emma. Kellele? Huh, sääl on eiteks meie
majaperemehe poeg, väga ilus noormees

Katalie. Ah, Emma, ära räägi veel midagi.

Marie. Ma arvan ka -

Zerniek. Arvad sa tõesti, et see teist midagi
hoolib?

Emma. Arvamisest ei või siin juttugi olla,
ma tean kindlasti, et härra Weigelt noorem,
juba mitu nädalat igakord kui ta välja
läheb ehk tagasi koju tuleb, iseäralise hu-
vitusega pilku selle akna poole heidab.
Keda ta silm aknaseeriide tagant otsib,
ei tea ma mitte, aga igatahes, ühte meist
kolmest.

Anna [õlgasid kehitas] Ma ei tunne seda
härrat sugugi.

Katalie. Ja ma ütlen sulle, kui ta
tõesti ühte teist otsida tahaks -
mille poole ta muudugi ei mõtle - ma
mõtleksin küll väga järele, enne kui ma
ja ütlen sin.

Emma. Ja mis pärast?

Katalie. Härra kandidaat Weigeltil ei

ole sugugi häa kuulsus.

Marie Aga arvan, armas ema, sa oled oma otsusega natuke liiga utuline. Kõipalju kui mina tean, ehk õigemini kuulnud olen, on poja halva kuulsuse juures enam isa süüdi, kui poeg ise. Isa armastab poega päris ahviarmastusega, on teda ärakellitanud ja halvasti kasvatanud, on igat tema soovi juba noorest põlvest saadik täitnud. Isa piirata edevus äratub poja vastu vastikut tundmust, mis - nii arvan mina vähemalt - mitte sugugi põhjendatud ei ole.

Emma Wuh, saal ta on süüdi! Marie heidab tema kaitsejaks - see on hingede kokkukõla - tema pärast waatab harva Heigelt nii sagedasti meie arende poole.

Marie [ülestõustes] Aga leian et sinu waljad wähe kohased on, armas Emma

Emma [tõuseb ka üles, kaalustab Mariet - häa - tahtliselt]. Sa ei ole minu peäle ometi paha - ne?

Marie [tasa, väga äritatult] Aga palun sind,

jäta järele, sa püüad mind.

Emma [imestades]. Kuidas?!

Zernick Aga Marie, mis see siis on? Kas sa söömisega juba valmis oled?

Marie Ja, minu käes on täna keetmiseks nõud ja ma pean selle eest hoolt kandma, et sünnimisepäeva praad tulele saab. [Puttu keskelt ära]

L. etendus

Endised, ilma Marieta

Zernick Noh, loobum, kas sinu isu ka juba täis on?

Emma Sugugi mitte, isakene, mina hakkam nüüd alles koojile auru tegema [Isstub jälle lauda]

Anna [emale]. Mis siis Mariel oli? Kas ta tõesti pahane oli?

Emma Hoidku! Aga Te teate ju missegunel ta on. [Kooki süües]. Tema hääl süda ei võiseda lubada, et kellegi üle halba räägitakse.

Natalie. See on väga koguwaärt omadus, palju ilusam, kui kellegi üle pilgata.

Emma See peab piste olema, ma tean juba, aga see ei lähe pihta. Sääb on näi-
tuseks meie kostihärra, härra Scheilmeyer,
kelle üle teie alati maevate

Zernick See naljakas mehekene oma piri-
kade juurdesteiga?

Anna Kes igalpool ja alati klammerit
onangib -

Natalie Kelle käest millalgi muud vastust
ei saa, kui tillerid ja passaged -

Emma [kes vahutult tooli pääl sira sinna
nikutab] Käete nüüd, näete nüüd! Juba
te olete täies hoos ja mina - mis teen mi-
na? Mina ei hakka teie pilkavaid ütelsi
kaasakutma, just vastuksa, mina üt-
len: härra Scheilmeyer on väga huvitav
mees, anderikas kunstnik. Tääle selle on
tal lootused, väga hääd lootused. rikas tädi
Bremenis, rikas onu Hamburgis ja rikas wend
kõnamere saartel. Kui üks meist sureb, pä-
rib ta.

Natalie Emmakene, ära väägi nii kõvasti,
kui ta sind kuuleb, võiks ta veel mõelda, et -

Emma Mis? Et ma mitte ei ei ütlen, kui ta minu käest küsiks, kas ma ta meeseks tahan saada?

Natalie [etteheitvalt] Aga Emma!

Emma [lauale ligemale nihutatades, saladusrikkalt] Lapsed, nali neljaks, mul on aindusi - pange tähele midagi on tulemas. Hiljuti kui me koos neljal käel mängisime, tegi ta isesuguseid märkuseid. Kui minu paaremjal käel des kandes tegemist oli, otsustama parem käsi inka passi, ja kui mina oma jalaga ühte pedali astusin, astus tema oma jalaga teist. Küll näete, ta tuleb mulle varsti kätte.

Natalie. Ah, sa oled väike lollikene.

Anna. Ma leian et see sugugi ilus ei ole.

Emma [teravalt] Mis siis?

Anna. Et te mitte ainult nelja käega vaid ka nelja jalaga mängite.

Emma [üleskarates] Peda ei luba ma enesile ütelda.

Zernick. No noh kas tulitseda tahate?

Natalie. Aleks tõesti parem, kui te mõne

muu aine üle väigiksite, kui noorte
meeste üle, kes Teile midagi korda ei
lähe. Et te aga härra Shehlmeyerit ni-
metasite, siis peame temale meelde tuletama,
et täna esimene on

Zemier Ei, ei, Natalie, ta võiks seda pahaks
panna.

Natalie Sheherene, see on minu asi, sellest ei
saa sina aru. Kui ma noorele mehele
iga kuu meelde ei tuletaks, et ta iiri
maksma peab, siis tuleks mul majapidam-
ise rahvaga tihti nappus kätte [Annale]
Kas talitaja talle juba hommiku eine
sisse on viinud?

Anna Ei

Natalie Siis saadan ma talle kohe
arve kaasa. Anna, too mulle saält koost
kummuti saält minu taskuraamat,
milles väikesed arved üleval on

Anna [ülestõusles] Ja

Natalie. Too paberit ja kirjutuse nõuu ka
ühes

Anna [parem. p. ära]

Zernick [naatab kella] Tuhad ja tuline!
Juba varsti pool ühessa; ma panen ri-
desse ja lähen kohtusse [Tõuseb üles]

Katalie. Kibbal sa sööma tuleb?

Zernick. Noh, ma loodan kella kaheks koju
jouda. Ma piüan asjad ruttu ära üenda-
da [Sköödaminnes õmmale öla pääle kopu-
tades] Noh, loobasuu, mille pääle sa siis
mötled?

Õmma [mötetot üles kohkudes] Kina? Mitte
millegi pääle. Ma lähen kõõki ja aitan
Skariet keetmise juures.

Anna [tuleb tagasi; ta toob paberit ja
kirjutusmõuu ja taskuraamatu ja paneb
koik Katalie ette lauale]

Zernick. Siin ka? Tulise pihta! Siis
võin ma ennast küll tureda lõbu vastu
ette valmistada? Ma olen tõesti uudishii-
muline. [Ära perem, poole]

[Õmma ja Anna koristavad ühes kooes söögi-
kohviasjad ära ja lähewad nendega kes-
kelt ära]

Õmma [selleaja sees kõrwale] Ma pean

igatahes teada saama, mis loogu Haniel
noore Weigeltiga on. [Ara]

Setendus

Katalie [Siis] Kehlmeyer

Katalie [kirjutades] Üür ühe kuu eest
24 marka - hommikueine 6 marka. Nüüd
mis ma tema eest olen andnud [Teel tasku-
raamatu kahti. Koputatakse pahem. p. unsele]
[Kas keegi ei koputanud? [Koputatakse jälle]
See on härra Kehlmeyeri unse juures. Sisse.
[Kehlmeyer astub pah. poolt sisse. Põsärk, ilma
krae ja manshetiteta, kuub kaelani rinni ja
piinal varjata, et ta veel riides ei ole. Kehl-
meyeril on öred murrud ja pikad kollased
juuksed mis tal tihti üle otsa silmade päer-
le langedavad; ta viskab siis nad häkilise
pääliigutamise tagasi. Peasegu ilma wahet-
pidamata ümises ta trullerid passagedid poole
häälega, selle juures liiguvad ta sõrmed, nagu
mängus ta klaverit. Kui ta ühe noöblitüki
lähedal seisab siis trummeldab ta tasa ümi-
sedes selle pääl; koguni inimesi, kellega ta
väägib, puudutab ta klaveri mängumise liigu-

tusega sõrmedega. Siisgi peab Kehlmeyeri
 kujutama ettevaatlik olema, et ta mitte
 liiga kaugele ei lähe ja liialdusega seda
 naljakat mõju ei vähenda.]

Kehlmeyer [wusakalt kumardades] Soowin
 haad hommikut, proua kohtunex. [Wis-
 kal juuksed tagasi.]

Katalie Tere hommikust, härra Kehlmeyer.

Tee olete täna juba wara jalkul?

Kehlmeyer Wara? Igatahes - ja, kui mõtel-
 da, et ma sel öösel - duulile [Teie kätega
 õhus passage liigutuse.]

Katalie Kuudas?

Kehlmeyer Keel oli eila õhtu poole kontser-
 di weel tubli purjut - pidusõnn oli meel -
 ja. Sääl istuti ja söödi tubliste

Katalie [naeratades] Ja jooke west ka?

Kehlmeyer [rõõmsasti] Alguis, jooke ja mängi-
 sime konni - konjaki juures klawent,
 muud mitte midagi, ei bididel deldum!

Katalie Mis on siis teie warajase aialas käi-
 gu põhjus eks? Kas Te ei taha islet watta?

Kehlmeyer Ika olen nii waba [Lotub lema

juurde] Ah, kook, lilled -

Natalie. Täna on minu mehe sündimise-
päev - [õhuga] esimene juuni.

Mehlmeier. Herra kohturiku sündimise-
päev? Soovin südamest õnne.

Natalie. Minu mees on esimesel juunil sün-
dinud.

Mehlmeier. Esimesel juunil - soo? Minu olen
kahesünnemal oktoobril sündinud. Maagu
õeldud, ma soovin õnne. Audideldum [Teib
lana pääl passage ja miskab selle juures waasi
lana päält maha]

Natalie [hmatanult] Ah!

Mehlmeier [üles tõustes ja waasi jälle üles
tõstes] Wabandage, ma mõtlesin just Brahmisi
uue senate peäle. Käsitlen Teile, saäl tuleb
paar keerulist oktawa wõtet ette. Wadake,
minu ulatun juba ükskord kaugele - [hwi-
ab oma laisliisiritatud parema käe nas
ette] aga -

Natalie [tagasitõrjumalt] Palun, see ei huvita
mind sugugi.

Mehlmeier. Soo?

Katalie. Teie teeksite mulle suurt häädimeelt, kui Te mind silmapilguks üksi jäta-
teksite.

Mehlmeyer [tagasiastudes]. Väga häameelega.

Katalie. Ma seadsin parajasti Teie väikest
kuni-armet kuskul.

Mehlmeyer. Ah, väga armas. [Kõrwale] See
peendus mul veel. Hinnus lugu! Siäl sees
istub pesunaine ja ei taha üks ärrisid
enne aru anda, kui ma üheksa marka
välja ladanud olen. Kust võtan ma täna
üheksa marka - misuguse õnnetuserik-
ka võ järel! See pagana pöte soldat ei
võitnud mitte kordagi. Aga oma pesu
pean ma saama - ma ei või ometi võ-
sargis välja minna ja tundisid anda.

Kas ma julgen vanamoori kallale haka-
ta? Need inimesed näivad päris jõukad
olema. Ma pean katsuma. Lalalabumbum!

Katalie. [kes seni kui siia sõrmede pääl
rehkendas ja siis kirjutas, tõuseb üles] So,
sünn on Teie väike arwe. Ma tahtsin teda
vieti hommiku cinega sisse saata -

Kehlmeier [kummardades kuu juures talle
juuks näkku langeb]. O, Teie olete väga
lahke

Natalie. Küüd võite kohe kaasa võtta.
Üür, kohvi, väikesed väljaminekul-
okku kolmkümmend seitse marka
nelikümmend penni.

Kehlmeier [arvet taskusse pannis] Väga
hää, tänan väga.

Natalie [võhuga] Kolmkümmend seitse
marka nelikümmend penni.

Kehlmeier. Ja muudugi, kolmkümmend
seitse marka ja nelikümmend penni.

Üheksa marka veel juurde, see oleks siis
korku -

Natalie. Kuidas?

Kehlmeier. Ah so! [Büganesti hingates].

Armuline proua - [rittu] kas Te tun-
nete Mahleri uut sinfoniaat?

Natalie [imestades peäd raputades] Ei.

Kehlmeier Ei? - kahju! Aga Teie poeili
tütar, poeili Emma - ja, tema tunneb
teda. Keie mängisime teda hiljuti melja-

käega Aideldidum! O, preili Emma on vä-
ga anderikas.

Natalie [kõwale] Kuudas ta siis Emma
pääle tuleb? [Kõwasti] Noh, ma arwan,
Te tahtsite mind käest midagi paluda?
Skehlmeier Päril õige - ja. Kui ma nimelt
enne ütlesin: üheksa marka juurde, siis
arwasin mina - waadake, armuline proua,
see on ometi pagana lugu, et pott-soldat
mitte kardagi - Ei, ma tahtsin ütelda,
ainult silmapelkeline kitsikus; sest -
mul on ju rikas tädi Bremenis rikas
onu Hamburgis ja rikas wend lõuname-
re saartel. Kui neist üks sureb, päris ma.
Ja muudugi [On ligemale astunud ja puu-
datab tahtmata Natalie õla. See waatab
talle imestades otsa, ta astub tagasi]
Wabandage.

Natalie [kõwale] Iha lihenikka hulle-
mini sassi, ja ei saa oma eesmärki kätte
[Kõwasti] Otsesoheselt arütellda, proua
kohtunik -

Natalie Noh?

Kehlmeyer [julgest wöttes, xuna ta pahe-
male puole näitab] Skinnipesunaene
on saal sees.

Natalie. Ah so! ärge laske ennast exsi-
tada. Meie võime oma väikest arvet ka
pärasit viendada. Hääd päewa, härra Kehl-
meyer. [Parem. p. ära]

Kehlmeyer [xummardades] Oli mulle väga
armas.

4. etendus

Kehlmeyer. [Piis] Emma [Pärasit] Pesu-
naene

Kehlmeyer Tulise pihta! Seda tegin ma ru-
malasti - ta ei saanud sugugi aru. Ma pean
ometi oma sargid kätte saama, aga see
wanna tulehark saal sees ei anna mulle
neid enne kui ma raha välja laan [Loeb
oma raha] Kuis kümmend penni - kuus =
kümmend penni - veel üks penni ja üks
nõõp - see ei ulata. Kuis ma nüüd päale
pean hakkama?

Emma [keskelt] Kes oleks seda meie wagu-
sast Mariest arvata võinud - sala armis

lugu! [Bilmas Kehlmeierit ja kirjatab]
 Hää!

Kehlmeier [Emmat nähes] Ah, preili Emma!
 Kas ma Teid ehmatasin?

Emma Ma ei teadnud küll arvata, et
 Teie siin olete.

Kehlmeier. Mul oli väike läbiraäkimine
 Teie emaga.

Emma Ah so [istub õmbluselaua juures
akna alla; kõrwale] Mis ta küll pidi
 tahtma?

Kehlmeier [kõrwale] See on küll hull
 mõte, aga - häda ajab härga kaevu -
 ma katsun [kõvasti] Ma ei eksita Teid
 ometi too juures?

Emma Sugugi mitte.

Kehlmeier. Siis olen ma nii vaba -
 silmapilguks [hõtab tooli ja istub Em-
 ma kõrwale] Minu preili, ma ei tea
 mitte, kuidas Te minu üle mõtlete?

Dudeldideldum!

Emma [naeratades] O, mul on suur
 auukartus Teie kunsti ees.

Kehlmeyer. Te olete väga armuline, väga lahke - tüpe võle! Ja kui ma teaksin, et ma Teile, ilma et Teid pahandan, midagi tohiks ütelda -

Emma. Mis pärast siis mitte? [Kõnrale]
See kõlab ju nii, nagu tahaks ta -

Kehlmeyer. Waadake, ennist tahtsin ma öieti Teile emaga selle üle rääkida, nüüd ütlen ma seda parem Teile.

Emma. Ma arvan ka, et see õigem on.

Kehlmeyer. Teile armate? Seda parem! See ei ole ju üks teisele ka enam nii võõrad - [trü-
lerdab üle passage tema tooli leeni pääl]

Emma. Oei.

Kehlmeyer. Ma olen Teile vist juba oma seisukorra üle rääkinud: mul on rikas tüdi Bremenis, rikas onu Hamburgis ja -

Emma [jätkades] - rikas wend Läänamere saartel. Kui üks neist sureb, parte Teile

Kehlmeyer. Pärin ma - õigus. Kuisimus on nüüd see, kas Te mulle selle pääle, see tähendab, kas Teile see kindlustus -

Emma [kõnrale, rõõmsalt]. Jõsi, ta tahab

mulle armuavaldust teha. [Kõvasti]
 Härra Mehlmeier, ma loodan, Teil ei
 mõtle minus mitte nii halvasti, nagu
 tahaks ma elu aeg käed süles hoida.
 Kõie oleme koduselt kasvatatud, ma
 olen harjunud tööl tegema ja ma
 olen endale juba päris elusa taskuraha
 arvestanud.

Mehlmeier. [Lähemale nihutades] Täiesti?
 See rõõmustab mind väga. Lalala! [Kõr-
 wale] Tä tuleb mulle ju paolite vastu-
 hää tüdruk! [Kõvasti] Kõini preili,
 preili Emma! [Wõtab tema käe] Armas
 Emma! [Lööb tulleri Emma käe peal]
Emma [tagasi tõmmates] Arge tehke kōdi
 on. [Tõmbab oma käe ära]

Mehlmeier. Habandage. [Kõrwale] Kahju!
 Niiid olen ma just nii kangel.

Resnaene. [joistab käe läbi pah. uuse]

Noh, kuidas siis on, härra Mehlmeier?

Kaua ma enam ei oota. [Lööb uuse kõ-
 wasti kinni].

Emma [ühestades] Kõs see oli?

Kehlmeier. See oli - see on ju just see asi - [Wõ-
tab jälle Emma käe] Armas Emma -
Emma [kõwale]. Kahtlemata, ta armastab
mind!

Kehlmeier. Kas Te minu peäle aga pahaseks
ei saa?

Emma [häbelikult maha waadates]. Mis pärast
siis pahaseks?

Kehlmeier. Noh - [Puttu hoogu wõttes] Laenake
mulle kumme marka.

Emma [üles arates]. Mis?! Mikuid ei taha Te
minu käest midagi?

Kehlmeier [ka üles tõustes] Ei. See naes terah-
was, kes praegu sääl ilmus, on minu pesu =
naene; tema ei taha minu triigi särkisid
enne kätte anda, kui ma pesuraha ära ei
maksan, ja mina olen praegusel silmapilgul
pääris läge. So, nüüd on küpa wäljas. Dudedididid!

Emma [oma waha waigistada piitudes]. Minu
härra! Tee - Tee - o, pfui!

Kehlmeier [kartlikult]. Te olete minu peäle
ometi pahane?

Emma [pilkawalt naerdes]. Pahane? O ei,

mitte sugugi. Palun, see on mulle suureks
 auuks. [Awab õmb luselaua] Siin, sun-
 wõtki ometi - kolm, kuus, uheksa, kümme
 marka. So Tee - Tee, pku! Häbenege
 [Kõrwale, wiha pärast ema taskurätikut
rebides.] Häbematus! Mikin ootan armuawal-
 dust ja tema laenab minu käest raha.
 Hirmus! [Wihastelt keskelt ära]

Hehlmeier Häätüdruk, see õmmu - ta teeb
 küll nagu oleks natuke wihane, aga kümme
 marka andis ta mulle ometi. Ta oleks mulle
 ehk weel wõhem andnud, kui ma olexin
 kusinud. Noh, üks teinekord! Esialgul
 olen ma wõmus et ma oma hingisärgid
 wõin wäljalunastada. Tralala! [Lauldes
ära pahem. poole]

5. etendus

Weigelt [keskelt sisseastudes]
 [Weigelt, lüsi käsitöeline, umbes 50 aastane,
tume juuks, väga tubli. Ta kannab suuri
kuld-sõrmuseid, millega ta uhkustab,
praksu uiriketti ja wanatöödi pilli-
wast keppi kullatud pääga. Tema olemine

on väga kindel ja iseteadev]

Weigelt:

Üks ainus hool mu elul annab taise,
 Kõik annan selle eest häämeelega
 Ahu poeg, mu Leopold, mu õnne-paue,
 Kuis sinule võin rõõmu valmistada!
 Sul on ka veel üks tütar Klara mujas,
 Ta on küll viisakas ja tasane,
 Kuid aset oma isa unna rajas
 Ei suuda anda mina temale

Ba ainuke rõõm

Mul kõik eluaeg

Minu armas, mu õnn,

Minu Leopold, mu poeg!

Ei suitseta, ei sööma kallist tortu,
 Ma lihtsust igas asjas armastan,

Mu ninal pole weini punast keetu,

Ma ainult jalarõõusid valmistan.

Ei nõua lõelu elult mina omal,

Teatrid, kontserdid on mul ükskõik

Kui ainult rõõmu teha saan ma temal,

Kil minu südames on soojem paue

Ba ainuke rõõm etc.

Minu isa oli kingsepp, tal oli varandus
 ja üksainuke poeg - just. Aga mis tegi ta
 minu häeks? Mitte midagi. Ta laskis mind
 üles kasvada kuidas ja nii pikaks ma ise
 tahtsin, siis heites ta pikali, suri ära ja ei
 jätnud mulle muud järele kui oma raha ja
 kunst, nahast, pigist ja traadist saapaid
 teha. Ilavõen - [ümberveadates] oma vahel
 võin ma seda ju tülelda - päris harimata
 inimene; ma olen alalises tülis gramma-
 tikaga ja see on minu mure. O, mis pärasid
 ei olnud minu nooruse ajal nii armulisi
 valitsusi, kes hoolitsetud vanemaid pennis-
 pennis - sennis - nõhkas näete nüüd -
sundis oma lapsi kooli saatma? Aga
 nüüd olen mina kui päris metsanimene
 üles kasvanud. Kui ma ütlen onetsinime-
 ne, siis arvan mina ilma gumminasi-
 umita, ilma undiversteedita. Bellest
 olen mina enesele aga wandunud. Gottlieb,
 ütlesin ma enesele, kui sina järeltulejad
 saad, ja kui paiss on, siis peab ta õppima,
 nüpalju kui talle sisse mahub, et tal tervis

ei oleks nagu tema isa iga rumala kingse-
 pa poisi ees, häbeneneda kes korralikult kirju-
 tada oskab, häbeneneda. Sa nii on see ka tulnud
 [Rõõmust hülgades] Shu Leopold! See on koogu-
 niteine mees kui mina - ja! Tudeerinud on
 ta kooguni - juu pstru - pstru, nõh üks õiein,
 juu i on ta tudeerinud - ja! Skinister võet
 temast saada, kui ta tahab - ja! Aga kuidas
 mu seda poissi ka armastan, seda ei
 usu keegi inimele. Mis ta soovib, seda ta saab -
 meil ju seda väi puru on! Skinu poeg, mu
 Leopold peab ükskord minuot teisiti mõtle-
 ma, kui mina oma isast. Ta ei tea ka, kui -
 das minu grammatika lõnnab Hoidku!
 Skinu tütar Klara kirjutab minu arjad ja
 loeb mulle ajalehte ette, nii et ma ikska
 tean, mis ilmas sünnib. Raamatukoogu on
 mul ka - ja! Shiller ja Göthe! Ja neid tun-
 nen ma väga hästi üksteisest ära. Shilleri
 lastsin ma nimelt elaja nahka sisse ja Göthe
 seavaha sisse köita, ja nahka ma tunnen
 - ja!

G. etendus

Weigelt Zernickow

Zernick. [parem. p., wäljaminekuss rüdes, kü-
bara järepega] Habandage, härra Weigelt,
et ma Teid wõdata lasksin. Minu tütar
ütles mulle, et Teie minuga wõakida ka-
hate?

Weigelt. See on õige

Zernick. [kella waadates] Noh, weerand tun-
di on mul küll veel aega, siis pean ma
wõhtusse minema

Weigelt. Sellesse muasi just puutub

Zernick. Ma ei saa hästi aru - ?

Weigelt. Ma seletan Teile asja koha ära [Lotub
õmbeluse laua juures olewa tooli pääle ja
näitab selle korral olewa tooli pääle]

Palun, istuge ometi

Zernick. Te olete väga armuline [Lotub]

Weigelt. Asi puutub nimelt minu pojasse,
minu Leopoldisse Teie tunnete minu
poega?

Zernick. Ainult näw järele

Weigelt. Aga missugune nägu- eks ole?
ilus inimene!

Zernick [naeratades] Skuidugi, muudugi.
Weigelt Ta on ka kohtu juures ametis - ka-ka
 - kandidaat. Teie tunnete teda küll?

Zernick Ainult nime järel

Weigelt Aga missugune nimi - mis? Ta on
 nüüd juba kõige kuulsam termes kohtu-
 kojas

Zernick So?

Weigelt See on ju igal ühel teada. Nii siis
 minu poeg avaldas hiljuti soovi et ta ratsa-
 hobust tahab saada. Skuidugi otsisin ma
 kohe ühe välja. Sellest saate Te omegi arv,
 eks ole?

Zernick Skins mitte! Kui raha selle jaoks on!

Weigelt Skinu poja jaoks ei ole mul midagi
 liiga kallist. Aga ma pean talle ometi talle
 ehutama, selle pärast ütlesin ma korvitegija
 skillerile, kes hoovi pääl elab, üles.

Zernick [kaastundlikult] Heh! Sel on ehel
 on suur perekond!

Weigelt Eks ole? Kuus last, see kisa terve
 põäw - põäris häameel kui niisugustest ini-
 mestest lahti saad. Aga mis ütleb see ini-

mene? „Kas ei kולי wälja“ ütleb ta. Kuudas meeldibsee häbematus Teile?

Zernick. Ja, kas tema üürilepingu aeg otsas on?

Weigelt. Hoidku! Süs ei oleks mul ometi tarwis olnud üles ütelda. Kas ei taha weel tema wastu hoolimata olla ja ütlen: Härra Skiller, ütlen mina, asi puutub minu pojasse. Ja mis wastab see inimene sellele pääle? „See on mulle ükskama kõik,“ ütleb ta ja wiskab mul mina alt ukse kinni. No nüüd saan ma wihaseks. „Klara,“ ütlen ma oma tütrele, loe mulle õige üürileping ette.

Zernick. [rähutult oma tooli pääl edasi-tagasi nihutades ja kella waadates] Kas ei saa aga seeguigi aru, mis mina - ?

Weigelt. Odake aga, nüüd see just tuleb! § 8, nr. 3. „Ei tohi raud ahju tarwitusele wõtta ei ka raud toru kahwli ahju sisse juhtida.“ Nüüd oli ta mul käes. Tema korteris seisab nimelt raudahi ja selle toru käib kahwli ahju. Kas kaeban ta nüüd kohtusse

Zernick [pääd raputades] O!

Weigelt Te arvate, et ma ei võida?

Belle juures ei ole tarvis sugugi kahelda, iseäranis et asi Teie juures harutami = sele tuleb.

Zernick Minu juures?

Weigelt Ku ja. Täna kell üksteistkümmend on tähtaeg. Ma lasksin täna hommiku tütar veel kord kutseliste emale ette lugeda ja saäl seisab all ääre paal: kohtunik Zernickow. See olete ometi Teie?

Zernick Wisiate

Weigelt Noh, näete nüüd, paremat juhtumist ei võinud sugugi olla. Teie kui ünnik teate ju, mis teie mulle kui ma jao erimehele võlgnete

Zernick O, ma arvan: midagi; ma maksan iga veerandaasta punkti paal oma ünni -

Weigelt Na, see on ju iseenesestgi mõista. Kui ma ütlen võlgnete, siis arvan ma lugupidamist, auukartust.

Zernick [üles tõustes] Minu armas härra

Weigelt, ma olen kohtunik ja pean õiguse ja

südame tunnistuse järel, erapooletult —

Weigelt [niisama ülestõustes] erapooletult —
— muudugi! Teie peate ainult silmas, et
ma Teie vastu väga tähelepanelik olen
olnud

Zerniek. Mikil viisil, kui ma küsida tahan?

Weigelt. Arvate Teie, et ma citea, et Teie
korteri raha juurde olete saanud?

Zerniek. Noh, see ei ole ju kellegi saladus

Weigelt. Aga ei ole aga senini seda sugugi
tarvitanud.

~~Zerniek~~
~~Weigelt~~. Mikida?

Weigelt. Noh, seda korteri raha kõrgendust,
ma ei ole teie üüri veel mitte tõstnud.

Zerniek. Ah, see on imelik arusaamine
asjast. Aga nagu öeldud, härra Weigelt,
mul on väga kahju, ma pean kohtusse
minema.

Weigelt. Ma ei taha teid ka kauem kinn-
ni pidada. Teie teate nüüd, mis Teil
teha on. [Saadab Zerniekovi kuni ukseni]

Sküller peab igal juhtumisel lendama,
esiteks häbematusse pärast minu vastu,

ja siis, et asi minu poja hobusse puutub -
see on pääasi.

Ferniek [juba ukse pääl] Iha kordan veel
kord, härra Weigelt, et ma õiguse ja süda
me tunnistuse järel asja läbi kaalun ja
otsuse teen [Keskelt ära]

F. etendus

Weigelt [üksi]

Weigelt Nii ta on! Kui ta ütleb läbi kaalun
ja otsuse teen, siis arwale ta sellega muudugi
süüdi mõistmist ja wäljawiiskamist. See
oleks ju ka veel ilusam, kui niisugune nä-
rine uurnik mind taxistaks minu poja
hobusetalli ehitamist! Mis tõugu hobuse
ma talle aga ostan? Kas ühe Orłowi taku
wõi täiswerd inglise mära? Ei, need ei ole
weel küllalt peenikesed, arabia tõugu
pea ta olema - õige, arablaste ostan ma
talle [Laulab].

Ma pojale Arablast tsoon looma,
Ja talli ehitan mis pähklepuust,
Ja ostan süüdi ratsatid ja wooma,
Ja sadula mis elewandi luust,

Ja söögiks saab ta ainult kaeru, heinu,
 mis lõhnaveega ära pitsitud
 Ja mis ehk porandale ta on teinu,
 Saab hõbe taldrukuga ära koristud
 Saainuke rõõm etc.

[Ara]

[Eesriie]

Muudatus

[Tuba Weigelti juures Sissekäik keskelt
 Paremalt pool kõrvaluksed; esimene viib
 Leopoldi-terne elutuppa. Parem pool kõr-
 valuks, mis töötuppa viib. Parem. pool ees-
 aken; selle ees laud ja toolid. Lihtne
 mööbel]

1. etendus

Minna Hempel Stresow Lipsky

Kingsepasellid

Stresow Kui kaua täna tööl tehtakse?

Lipsky. Ainult kella viieni, siis on roosolek
 seltsisaaelis.

[Kõlemad parem. p. töötuppa ära]

Hempel [näpistab skinnat, kes tua korda =
seadmisega ametis on, põest] Hemmi =
kust, Skinna

Skinna [temale kergelt käe pääle liües]
honnh? Skis see ligitexkumine peab tähenda-
ma?

Hempel. See on ühendamise vabadus. Kas
Te tööstuse korda ei tunne?

Skinna. Skina käin ainult maja kera
järele. [Bellid naeravad ja lähewad ka par-
poolle ära]

2. etendus

Skinna. Hempel

Hempel. Skis pärast Te siis täna nii jäme
minu vastu olete, Skinnakene?

Skinna. Täna? Kas ma muidu ehk
wisakam Teie vastu olen olnud?

Hempel Kui ka mitte minu, siis ameti
teiste vastu. Sila õhtu, näituseks, nägin
ma Teid maja eskojas -

Skinna. ^[kuttis] See oli minu snupseg!

Hempel. Po, so. Siis kuulsin ma niusugust

imelikku häält, nagu -

Minna See oli lahkumise musu - ta söi -
dab ära Herra Hempel, Teie kingsepa
auususest loodan ma, et Te vaixite.

Hempel. Kui te soovite et ma suud pean
pidama, siis peate ta mul luskku pane -
ma.

Minna. Millega?

Hempel. Bellesama pitsatiga, mille Te
onupaja suu pääle pandsite.

Minna. Ma ei peaks küll öieti mitte, aga
- [astub ühe sammü temale lähemale]

Hempel [suudleb Minnat]

3. etendus

Endised. Wilhelm

Wilhelm [võileiva söömist lõpetades, on
juba silmapäelk varem sisse astunud.

Näeb musu ja ütleb] Tere hommikust!

Minna [xargab ehmatades tagasi] Ah!

Hempel [ümberpöörides] Mis see rumal

poiss siis siin sisse lendab nagu põmm?

Ma ei ole küll kaua enam ihma maitse -
nud? Na, oota aga! [Vihaselt par. p. ära]

Wilhelm. See on ju tore etendus. Beda ju-
tustan ma preilile ära.

Minna Ega sa seda ometi ei tee?

Wilhelm. Justament. Kohe lähen ma
üttema [Pöörab teise ukse poole pahem po.]

Minna [teda tagasi hoides]. Wilhelm, ära
ole nii õel; ma annan sulle kumme pen-
ningit

Wilhelm Päh!

Minna. Osta emale sigarisi.

Wilhelm. Teie puudutate minu nõrka kül-
ge; aga ma ei lase ennast ärevosta

Minna. Mis sa siis veel tahad?

Wilhelm. Minna nõuan ühesugust õigust,
kommunistmust. Bellil ei pea mingisu-
guseid esõigusi olema -

Minna. Ah, sina kollanok.

Wilhelm. Arvate? Beda saame kohe näha
[Pöörab pah. poole]

Minna Jää ometi. Ma ütlen küll, need
mehed! Üks niisama kui teine.

Wilhelm [pühub põllega suu puhtaks ja püü-
ab Minnat]

4. etendusEndised Leopold

Leopold [pah. poole esimesest uksert, kübara ja jalutuskepikesega, väga hästi ja moodsalt rüdes] Tere hommikust.

Skinna [kajatab] Ah!

Wilhelm [jooksab ruttu töö tuppa]

Leopold [naeratades] Ma eksitasin Feid mull, Skinna?

Skinna [häbenedes] Ah, noorehärja, kuidas Te võite ometi nimisi mõelda!

Wilhelm on ju alles poisikene. Ta toime-
tas mulle midagi ära ja siis -

Leopold Siis avaldasite Feie temale ai-
nult oma tänu- ma leian selle päris
korras olevat [Kindral kätte tõmmates]

Skinnas ei lähe jällegi ainni - Kas Feil ei
ole mitte juukse nõela, armas Skinna?

Skinna Ja muudugi, noorehärja [Wõtab
ühe nõela juuksest] Lubage? [Katsub

Leopoldi rinnast rinni panna]

Leopold [selle wahes sees] Wilhelm toime-
tas siis mõne kirjause peigmehe kätte?

Minna. O, ei. Kus niid weasel teenjal
tüdrukul peigmees on!

Leopold. Noh, ma arvasin, seda tuleb omel-
ti wahel ette?

Minna. Ku ja, mõib ju olla - oma kallie-
kene on mul ikka ^{küll} juba

Leopold. Aha! Kestasus on?

Minna. Täteenib ka

Leopold. Kus siis?

Minna. Teises rügemendis. Bo, niid ta
on kinni

Leopold [Minnat tõuast kinni wõttes]

Ma tänan Teid [Siudleb teda]

5. etendus

Endised. Klara

Klara [pah. p. teisest uksest] Tere homm-
ikuust, Leopold

Minna [ehmatades karjatab]. Haa! [Loon-
seb kes kelt ära]

Leopold [pahaselt Klarale]. Kuule, see
on kaunis üleanne, et sa nii sisse pahwa-
tad ja weese tüdruku ära ehmatad

Klara. Armas Leopold, ma paluksin

sind küll, natuke vähem südamlis meile
teenija tüdrukku vastu olla. See natuke auto-
riteeti, mis leiwaandjatel täna päev meil on,
võib selleläbi koguni kaduma minna. Siis
ei sünni see ka, sinule veel kõige vähem.

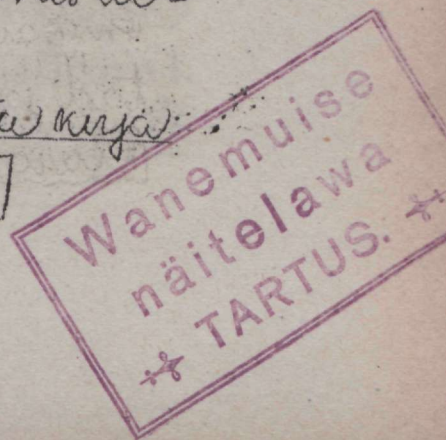
Leopold. Misspärast ei tohi siis mina just
enesele lubada ühteilusat tüdrukut suu-
dellda? Sellest ei saa ma tõesti aru.

Klara Sest et -

Leopold. Sest et - ?

Klara. Leopold, ära ole minu pääle paha-
ne - sa oled oma laua pääle lahtise kirja
jätnud - ma vaatasin korra sinna sisse
ta huvitas mind väga. Siin on see ki-
ri [Annab temale ühe kirja]. See minule
tundmata Marie tuletab sulle selles kirjas
sinu truuduse ja igavese armastuse too-
tusi meelde. Kui tal selleks õigus on -
mille juures küll kahtlust ei ole -, siis on
see sinu poolt ülekõhus, esimest vastu-
juhtuvat tüdrukut suudelda.

Leopold [pahaselt korvale, kuni ta kirja
korra pigistab ja taskusse pistab]

Et ma selle nāraka ka laua p̄äle pi-
din unustama! [Kõvasti] Oka pean sulle
üttema, et see mulle sugugi armas ei ole,
kui sa mulle iga sammuga p̄äl järele kuivad.
Klara. Pui, Leopold! [Pehmelt] Beda ei ole
ma sinu p̄olt ära teeninud.

Leopold. Tee mulle seda ainukesest meelehääd
ja ära saa sentimental seks. [Tahab minna]

Klara. Ole mureta, ma ei tahi sind sugu-
gi eemale peletada, just vastu orsa, ma
tahaksin sind nii häimeelega kodu külge
kõita; ja sellepärast p̄ani mind see leidus,
et sa armastad, et sa oma südame ühele
tütarlapsel ära oled kinninud, rõõmsalt
lootma. Kas isa sellest teab?

Leopold. Kuudas võiksin ma isale oma
armulugusid jutustada!

Klara. Noh, kui sa abielusse tahad astuda

Leopold. Abielusse astuda? Hahaha!

Sa oled tõesti väga naljakas, Klara.

Klara. Kuudas? Sa ei mõtle siis abielus-
se astumise p̄äle?

Leopold. Ei, naisuguseid armalusi teha

ei tule mulle meeldegi.

Klara [kõrwale] Waene tüdruk!

Leopold [parem. p. püürates] Kas isa too-
tuas on?

Klara Si, ta läks kohtusse

Leopold Tuhat ja tuline! Mis tal siis
kohtus tegemist on? Viimati mind
otsima? Kellega ei oleks tal õnne

Klara Ta tahab korvitegijat, kes hooni
pääl elab, korterist välja tõsta.

Leopold [ükskõikselt] So? Mis pärast siis?

Klara Seda ei peaks sina teadma?

Leopold Kust mina seda pean teadma?

Klara Isa tahab sellest korterist, kus see
vaene perekond praegu elab, sinu ratsen-
hobuse jaoks talli ehitada.

Leopold Ah, õigus, ta rääkis mulle
sellest.

Klara Leopold, need inimesed on väga
vaesed, neil on suur perekond - kas sa
isat selle mõtte päält ära ei taha viia?
Kui ta kohtus võidab, siis on see vaene
mees ühes naase ja lastega ilma pää =

vaiputa. Uhest sõnast sinu poolt oleks
küllalt.

Leopold. Iku jumal, ega meie ometi kõi-
gile vaestele pääwarju ei saa muretseda!
Mad leiavad teise korteri

Klara [paludes] Ära ole nii südameata

Leopold. Iha näen juba, sul on täna juba
jälle nutune tuju - sellewastu ei saa
midagi parata. Aga sul ei ole loode-
tawasti midagi selle wastu, kui ma lö-
busamat seltskonda lähen otsima

Hääd päewa, Klara [Lauluhest ümisedes,
keskelt ära]

Klara [temale järele hüüdes] Leopold! -
[ohates] Sa ei kuule mind, ta on nii
külm, hoolimata inimene. See ei ole
ka ime! Isa pime armastus on teda nii-
suguseks kaswatanud [Ära pah. poolt tei-
sest uksest]

6. etendus.

Rudolf. Wilhelm Starke

Wilhelm [pah. poolt] Kas Te mind hüüdsite

Rudolf [lehtsalt, aga korralikult riides, mi

pääs, tuleb rõõmsalt keskelt sisse.] Kedagi
 ei ole enam siin? Nad on kõik juba jal-
 le töö juures? Beda parem! [Läheb par.
poole ukse juurde hüüab] Willem! [Tuleb
ette] Ma ütasin eina ajal natuke aega
uulitsaid mööda ja olen nüüd nii
maxs ometi otsusele jõudnud. Ma olen
enesega selguses - nüüd läheb lahti.

7. etendus

Rudolf Wilhelm

Wilhelm [par. poolt] Kas Te mind hüüd-
site, härra Starke?

Rudolf Jaa. [Wõtab keue seljast ära]

Wilhelm Aha, nüüd saab valu. [Hoiab
paadid kinni]

Rudolf Bäh, nii kuub ja müts tütuppa
ja too mulle mu põll.

Wilhelm [imestades]. Ma üld midagi?

Rudolf Sa võid mulle ka saapa minu
laua pealt ühes tulla, pigistraadi ja
naaskli.

Wilhelm Kas Te siis siin tahate tööd teha?

Rudolf His see sulle võrda läheb?

Wilhelm [taganedes korvale] Niid saab
 Rudolf Pea süü ja toomulle mu asjad
 Ruttu!

Wilhelm [riivale] Koh - ta ei löö ju sugu -
 ge? Suis peab midagi olema juhtunud [Ara
 parem. pooli]

Rudolf [suurte sammudega edasi tagasi mon -
 dicles] Kui ma aga pean nina saan? Hles
 sus? Üks käik! Üks kord pean ma omate
 omne kutsuma ma ei saa enne rühm

Wilhelm [parem p.] Siin härra Starke,
 on põel! Annab temale nahk põlle!

Rudolf [Hää küll! Paneb põlle ette!]

Wilhelm Ja saabas?

Rudolf [näitab par poolle lava juures oleva
 tooli poole] Sinna. Kuule Wilhelm,
 mul on midagi es midagi õige tahtsat.

Wilhelm [inestades] Ah!

Rudolf Ja Sa vaid mulle pänke hoida.

Wilhelm [haarab Rudolphi kätt] Hiks mitte?

Andke seia.

Rudolf Ah, lambapää! Kui ma ütlen,

sa pead mulle panna heidma, siis tähendab see, et sa oma panna poidma.

Wilhelm Ah so! Kui Te aga mulle ütlete: pea oma suu, kas see sus ka, et mateie-?

Rudolf [ahwardades] Sa saad kohe ühe kõrvataha

Wilhelm [taganedes] See on ometi õige

Rudolf Mis on õige?

Wilhelm Mis sellid ütlevad, Teie olla elav kell töötoas

Rudolf Kuudas nii?

Wilhelm Et Te iga poole tunni järel loote

Rudolf [ahwardades] Võrkudel!

Wilhelm [jooksab parem. p. ära]

Rudolf Ma olen natuke äritatud, see on just paras teju. Kuid võib lahti minna! [Läheb julgelt pah. p. teise ukse juurde ja koputab]

S. etendus

Rudolf Klara

Klara [sees] Kes sääl on? Bisse!

Rudolf [avab natuke ust ja väigib tuppa]

sisse] Mina olen sin, preili Klara, soovin
hädad hommikut

Klara [seest] Teie hommikust, härra
Starke. Kas te ei taha ligemale astuda?

Rudolf [nature kohmetu] Ja - see tähendab, ma tahtsin ainult küsida kas te tänaseks mitte nagu harilikult, sin nature ei õmbles ehk võiks? Ma võtaksin enesele siis vabaduse Teile sellisiks olla, see tähendab, kui -

Klara [üles tõustes, audumise töö käes]
Mis pärast ei taha Te siis minu teppa tul-
ka?

Rudolf Ma teaksin seda ju häameelega, aga - võib olla ehk võiksivad inimesed mõelda - [Täieb kohmetult vaat]

Klara Et meil saladusi üksteisega on?

[Naeratades] Haewalt küll, armas härra Starke. Kuidas võib Teil selles kahtlus-
tada? Mina olen ju vana tüdruk

Rudolf [tagasi tõjumalt] O, palun, palun, nii ei olnud see mõeldud - just vasturaks!
Maudake sin olen ma töötaja

lähedal, ja kui midagi ette tuleb -

Klara Selle järele otsustades näib nii ma-
gu oleks Teil mulle midagi ütelda?

Rudolf Ja, midagi väga tähtsat.

Klara Siis olen ma väga uudishimuline [Isi
par. p. laua juurde]

Rudolf Kui Te lubate, teen ma selle juures
tööd - ma saan siis paremini rääkida

[Isi ka laua juurde, võtab saapa põlvete
vahule ja teeb hooliga tööd] Teie teate omegi,
preili Klara, ma pandsin minuga kui oma
õe mehele?

Klara Ahh, ma olin ju pulmas.

Rudolf Waadake, nii kaua kui tema tüd-
rus oli, mõtlesin ma ikka, et mina ka
poiss meheks jään; sest varandust ei ole ju
mul mitte, ja kui juba naene on, siis tu-
leb ikka koksuga väikseid asju juurde,
mis muret teevad, ja ma ei tahtnud omale
enam muresid teha, enne kui ma õe jär-
jeli olen seadnud.

Klara Teie olete tubli inimene, hääwend,
härva Starke. Iha sooviksin, et mul ka

misugune wend oleks

Rudolf [rõõmsalt] Tõesti?

Klara. Päris tõesti

Rudolf Noh, waadake nüüd, Klaali on nüüd häa järje peal; tema mees on korralik inimene, tal on häwari- ja mistaasis veel nõuda wõrk?! Tema pärast wõin ma nüüd ka oma peäle mõelda [Waheneeg] Kas Te ütlesite midagi?

Klara [pilku nudumise juurest mitte üles tõstes] Ei

Rudolf Waadake, juumise poolt ma ei ole, ja kui juogikohta ei lähe, siis on kodus igaw ja halb üksi olla. Klaalit ei ole ka enam- ja ararebitud mõõpidega ja aukudega pesu ei taha ma ka hämmellega.

Klara See tähendab, Teie tahate ka abielusse astuda?

Rudolf O'iguse, seda ma tahan.

Klara Noh, Teil ei ole ameti raske tublit ja hääd naist leida

Rudolf Noh, see on kerge ütelda. See on ju õigus, tüdrukuid on ju terve hulka, aga liibitse

mist ma ei oska, kaua otsida ma ei saa.
 Kõige parema meelega võtaks ma kõige
 esimese, see tähendab, kõige lähema. Just
 nii nagu linnavaht, kes minusse kinni
 hakkas, sellepärast et mina kõige esime-
 ses reas seisin lossi juures, keisri sünnipäe-
 päeval. Linnavaht kirjutas kirja: tagasi!
 Ja viimaks haeras ta siis minul käest kinni.
 Minna olen ju ilmsüüta, ütlesin minna, tei-
 sed lükkavad tagant. Beda ma tean
 küll, ütles ta, aga nii kaugele ma ei ulata -
 Maadake, preili Klara, nii on lugu ka mi-
 nuga, mina ei ulata ka nii kaugele; keisri
 tütarlaps mul nina ees ei seisa, et mul
 ainult käll on tarvis wälja sirutada, muu-
 du ei tule sellest midagi wälja.

Klara Kas te siis kedagi juba olete wali-
 nud?

Rudolf Nui ja, ma tean küll, keda ma
 tahaksin. Aga, kas tema ka mind tahab!

Klara Kas te siis tema käest seda küsi-
 nud ei ole?

Rudolf Ei. Ma ei ole muudu küll mitte

karthix mees, aga selle jaoks - selle jaoks -
puudub mul julgus.

Klara. Ah mis! Mees nagu Teie võib jul-
gesti ~~päale~~ iga ukse päale koputada;
igale tubhile tüdrukule oleks see auuks

Rudolf. Arvate Teie?

Klara. Ja, seda ma arvan.

Rudolf [veel hoolikamalt pigistab laiali
tõmmates ja ilma Klara päale vaatamata]

Noh, kui Te arvate, siis tahaksin ma küll
nii vaba olla ja Teie käest, preili Klara,
küsida, kas Te tahate minni naeseks saada?

Klara [lasub chmatusest lövi põrandale kuk-
kuda, karjatab ja langeb toolile] Haa!

Rudolf [viskab saripa ära ja karjab üles]
Aha jumal, mis nüüd on? Nu ja, saäl ta
nüüd on - chmatuse pärast ära minesta-
nud minu häbematusel üle. [Halab omale
wett käe pääle ja pritsib temale näo pääle
ilma et ta temale selle juures lähenuks] Haa
mõttesen küll - aga ei tee wiga. Ükskord
pidin ma seda ometi katsuma, ja nüüd
ma tean ometi, kuidas asi on.

Klara [tasu rätisuga nägu pühkides] Pa-
lum, jätkke järele. See oli suur ülekohus Teie
poolt, härra Starke, minuga niisugust nalja
teha.

Rudolf [imestades] Nalja?

Klara. Oma nooruse aastad pühendasin
ma oma venna kasvatusele, ehk küll, na-
gu ma ise tunnistan pean, halva taga-
järelega. Et ma nüüd enam nendes aaste-
tes ei ole, et mehele nagu Teie, ihaldatan
olla, seda tean ma väga hästi; aga sellepä-
rast ei ole Teil tarwis oma pilkega mind
haavata.

Rudolf Kuulge, preili Klara, nii ei pea
Te asja päa pääle pöörama. Kui Teile
minu arus kosimine ei meeldi, mis ma
küll juba ette arvanägin, siis võtke Te ju
päris lihtsalt ütelda: ei, härra Starke, ma
täna; Teie olete minule liiga jäme, liiga
harimata, liiga väene - mis mina tean!
Aga mulle maksab ütelda, et ma Teiega
nalja heidan, et ma Teid pilkan - seda
ma ei mõi lubada.

Klara [kartlikult, kaheldes] Herra Star-
ke, Teie - Teie tahtsite kosiselt - ?

Rudolf. Mis siis ?

Klara [minvitades] Kind - naieseks wotta ?

Rudolf. Nu ja, kas see siis nii suur kuritegu
on? Ma arwasin, Teie olete wõib olla tühile
pannud, et ma Teid armastan, nii õige
südames & armastan. Ja et Teie inka nii
lahke minu wastu olite, mõtlesin muna-
koh, see oli uimal minuot, ärme sellest enam
räägimise [Wõtub saapa kaenla allu ja
tahab tööpeppa minna] Wabandage, prei-
li Klara.

Klara [rõõmupäraselt nuttes] Hahahaha! Herra
Starke - Rudolf -

Rudolf [ümberpöörates] He ?

Klara Siis jääge emeti sias [Wõtub temale
minvitades kae.]

Rudolf. Mis näo te ^{siis} teete. Kuidas te mulle
sis otsa waatate? Just kui -

Klara [nikutab naerataoles päägu]

Rudolf. Tuhad ja tuline! [Wiskab saapa
wastu ust, jookseb Klara juurde ja haarab

utlu tema kae] Teie ei ütle ei? Teie tahate minu naaseks saada?

Klara [peidab oma näo tema öla majale]

Rudolf Hurra! [Võtab Klara ümber kummi

keerutab teda ümber ungi, paneb ta siis toolile

istuma ja langeb tema ette põlvile] Klara,

armas Klara! Mul on hirmus häameel - ma

võiksin puid häameele pärast maarsest

kiskuda [Häike vaheae]

Klara. Ma ei saa ikka veel aru, kuidas

Teie selle päale tulite, mind armastama

hakata, mind kosida.

Rudolf. O, ma armastan Teid juba am-

mugi, ma ei teadnud seda ainult. Aga

kui mul mõte tuli naist võtta ja omale

majapidamise asutada, siis ütlesin ma

kõhe enesele: kedagi muud ma ei võta

kui Klarat. Ma ei uskunud ju seegi et

Teie nõuus olete. Nüüd tegite seda ometi

- ja seda ei unusta ma ialgi ära.

Klara Aga minu isa -

Rudolf [üles tõustes] Teemale ütline me,

sega muidegi kõhe - nüüd me enam

kauda ei osta.

Klara. Mis ta selle kohta küll ütleb?

Rudolf. Koh, mista siis peab ütlemat?

Kui Teie nõuus olete, siis ei või temal ometi midagi selle vastu olla. Mina olen viisakas ja auus mees, ma tunnen oma tööd - meie elame juba ära. Täna, kuhu räägin ma temaga. [Häbeli-kult] Preili Klara, ennist suure rutuga, ootamata rõõmuga, pärast - sääl häks mul meelest ära Teie musu anda. Kas ma nüüd ehk tohin - ?

Klara. Armas Rudolf, ma olen võõrsa südamega nõuus Teie omaks saada. Ma tahan püüda Teid nii õnnelikust teha, nagu Te seda ära olete teeninud. [Kaelustab teda]

Rudolf [suudleb Klarat] Ahnu Klara! Teie olete nüüd minu kallis armukene - ei ei minu armas kallikene ja ma oleksin halb inimene, kui ma Teile kunagi uhte kurba silmapilku valmistan. Ma tõmban kuu selga ja siis palun ma vanamehe käest

nagu kord ja kohus Teie kätt. Nägemise-
 seni, mu armas, mu kõige armsam
 mõisja. [Wõtab tema pää oma mõlemate
käte wahel, suudleb teda südamliselt
huulte pääle, tahab teda siis veel kord
suudelda, ütleb aga, taganedes: "pärast!"
ja läheb ruttu par. poole ära]

Klara [Rud. järele veardates]. Kuid on, nagu
 näeksin ma und. Kuidas oleksin ma ka
 nii palju õnne loota võinud? See häa,
 armas inimene! Kuid on niid alles selge,
 kui väga ka mina teda armastan

9. etendus

Klara. Weigelt

Weigelt. [sisub keskurse lahti ja viskab ta,
vihaselt sisse tülles, jälle kinni] Niisugust
 häbematus ei ole enne veel nähtud!

Klara. Kuidas?

Weigelt. Niikaua kui mina majapere =
 mees olen, ei ole mulle sarnast kegu veel
 juhtunud.

Klara. Mis on siis juhtunud, isa?

Weigelt. [ilma et ta teda kuulaks] Kii =

sugune inimene! Nii sugune äravõlgi =
 mid kohtunik, kei, kellele ma näuse
 350 taaldri eest terve poole neljanda kor-
 ra välja üürisin - niisugune inimene
 peab minuga sedavisi ümberkäia

Klara Berolid kohtus?

Heigelt Ja, ma olin kohtus.

Klara [põnevusega]. Kõh?

Heigelt [usinaid näidates]. Tühjaks mõiste-
 ti minuvastus.

Klara [kõrvale]. Jumalale tänu!

Heigelt. Minul ei olla õigust üürnikku
 välja visata [Pilkavalt]. Minul kui maja-
 peremehel ei ole õigust välja visata! No,
 kui see moodiks saab, siis olgu wanapõ-
 gan majaperemees.

Klara [põhjustades]. Aga armas isa -

Heigelt. Ja põhjused, põhjused - see on
 peal see kõige ilusam! Olevat kindlaks
 tehtud, et kahvli ahi külleri juures kort-
 us niivõle on, et teda kütta ei saa,
 siis ei võivat keegi inimene raudahju talle
 ära vedada kütmaist. Niisugune lori! Ja

se da pean ma enesele rahuliselt paakuda
laskma? [Ahvardades]. No, euta!

Klara. Pa peaksid ometi mõtlema, annas
isa -

Weigelt. Istu ja kirjuta

Klara. Aga -

Weigelt [vihaselt]. Kirjuta, ütlen ma

Klara [istub pahn. p. laua juurde ja võtab
laua sahtlist paberi, tindi ja süle]. Kellele
ma siis kirjutama pean?

Weigelt. Küll sa seda juba näed. Nõnda ei
pea veel keegi inimene talle kott sisse
sisse ütelnud olema - ütelnud olla - üteli-
nud olema olla. Hakka siis pääle [Ütleb
ette], "Iku härra! Teil oli tina aveliku aseh-
tu see see häbematus - " [Kirja vaadates] Kus
seisab häbematus?

Klara. Biin.

Weigelt. Kas ka selgelt on kirjutatud?

Klara. Ja. Aga?

Weigelt. Odasi! [Ütleb ette], "Häbematus, hari-
liku hoovipäälse iirniku juuresolemisel
minu am - " [Kirja vaadates] Kus seisab am?

Klara. Siin.

Weigelt. Hää küll. [Ütleb ette] „- minu auru
testada. See ei või muudugi ilma tagajär-
jedeta jääda. Esiteks ütlen ma Teile sellega
korteri üles; senini aga näitan ma Teile
mis õige peremees tahendab. Ma ei luba
Teil tubasid edasi üürida, Teil korterüür-
nik peab wälja kolima“

Klara. Kas see härra Mehlmejeri kohtu
käib?

Weigelt. Ja.

Klara. Aga mis see waine klaverimängi-
ja siis sulle on teinud?

Weigelt. Ahis, klaverimängija! Ta tõhub klawe-
rit nii et seda kolme wasta kaugele kuulda
on. Aga ükskõik, ta peab wälja korterist - kirju-
ta edasi [Ütleb ette] „Päale selle räägime selle
asja üle kohtu palati ees edasi“ So, nüüd kirju-
tan mina alla. Anna siia [Sabab Klara käest
sule ära wõtta]

Klara Ei, isa, seda kirja ei või se ära saata.

Weigelt. Miks mitte?

Klara. Ba haawad sellega kohtuniku härrat.

Weigelt. Peda ma tahän jü.

Klara. Skõlli ometi järele, tema otsus - kui ta sind esimesel silmapilgul ka haavab - on waesele perekonnale kasuks.

Weigelt. O, waata ometi! See pupatus on sulle küll enam südame külge kaswanud kui su oma wend?

Klara. Igatahes, kui ainult tema teju kaitmisest jutt on -

Weigelt. Kas sa ehk jälle Leopoldi sömata tahad? [Ahwardades] Sina, sa tead väga hästi, et ma seda ei kannata. Ta on minu pailaps ja ta saab oma hobusetalli, selle päele wõid kindel olla. [Kirja järele ulatades]

Anna nüüd siia

Klara [tagasi kaitstes] Sa teed enesele suurt pahandust, kui sa selle kirja ära saadad.

Weigelt. See on minu asi. Anna see!

Klara [tõuseb üles, julgelt] Isegi kui sa wihaseks saad - ma ei wõi seda sündida lasta.

[Rebib kirja perus]

Weigelt. [wahib talle natuke aega juhmilt

otsa] Ah! Sa julged - ? [astub ühe sammu

Klarale lähemale ja võtab nagu loogus
hooju]

Klara [astub tagasi ja hoiab käed kaitstes
Weigeltile vastu]

10. etendus

Enclised. Rudolf.

Rudolf [kui see, mis käes, astub sel silma] =
pilgul parem p. sisse, kui Weigelt ahvardades
Klarale läheneb. Ta astub ruttu tema ja Klara
waheli]. Wowh! Wowh! Mis kahtlased liigu-
tused need siis on?

Weigelt. Mis te tahate? Kasige lootuspa!

Klara ei, Rudolf, jääge siia. Teil juuresolekul
ei julge minu isa mind liia

Rudolf. Liia? Klarat liia? Ja mis pärast?

Weigelt. Ille pärast et ta tige inimene on,
kes oma wenda laimab.

Rudolf. Ah so, see tuuletallaja wõrgulle tüli
põhjus. Kuulge, härra Weigelt, see on ju naeru =
wäart, kuidas Teil omast ahwiarmastusest on
pimes tatud olete, et -

Weigelt [käsä puusa pannes]. Inimene! Mis
Teil arus on?

Rudolf Õige, ma räägin ju nii, nagu olexin
 ma juba) perekonna liige. [Klarale] Ah so, te-
 ma ei tea veel midagi, mis? Noh, ma teen
 seda lühidalt: Klara ja mina, meie kihlasi-
 me endid ennist ära, ja mina olen praegu
 siin, et Teie käest Teie tütre kätt paluda.

Weigelt. Kõ muud on loogu lahti! Kõ ei
 kuulnud vist küll öieti?

Klara. See on nii, nagu ta ütles, isa: mi-
 na lubasin tema naeseks saada.

Weigelt. Tüdruk, oled sa hull? Mina tahad
 sellele inimesele mehele minna?

Rudolf. Ja mis pärast mitte?

Weigelt. Niisugusele inimesele, kes, kes -

Rudolf. Noh?

Weigelt - kes viimasel rahwapäädul - kõs
 kuu tema noju tuli ja kõiki tüdrukuid kaes-
 lustas ja süüdistas, isegi muud? Inimene,
 kellel midagi ei ole ja kes midagi ei ole,
 päris lihtne kingsepp!

Rudolf [rahulikult] Teil on küll milks pääs?
 Kõs olete Teie siis muud kui kingsepp?

Weigelt. Et ma muud ei ole kui kingsepp, ei

Ole mitte minu süü; ma ei wõi seda oma
isale tänini veel andeks anda, et minust
doktorit wõi midagi sellesarnast ei teinud.
Bellepärast ei luba ma aga ammugi veel
mitte, et minu tütar enast nii sügawale
alandab. Kui ma ütlen sügawale alandab,
sis arwan ma sellega Teid

Klara. Isa, sa haawad mind, kui sa mu alun-
duselt härra Starkest räägid.

Weigelt. Härra Starke on kringsepa sell, mi-
nu sell, keda ma sellega oma majast wälja
wiskan

Klara. Isa, mõtle järele mis sa teed. Kui sa
härra Starkest enam sinu majasse ei luba tulla,
lahutad sa enast ka minust - minawajata
teda maha

Weigelt [õlgasid kehutades]. Mine ometi, ma ei
hõia sind tagasi

Klara [nägu kättega rinnikattes]. Oh, minu ju-
mal!

Rudolf. Ole rahulik, Klara, nii halvaks asi
ei lähe

11. etendus

Endised. Leopold

Leopold [uttu keskelt] Kuis sin majas
 siis öieti sünnib? Peaaegu kõik üürnikud
 on hooni pääl koos; kui me mööda tulem,
 sosistatsivad nad inimestele: see ta on!
 See ta on! Ja selle juures nägivad need
 inimesed nii ahwardavad walja, nagu
 oleks neil midagi omi wäest ees.

Weigelt. Katsugu aga üks neist! Teme kupa =
 tuse kihutan ma minema. Wist on kor =
 wilegija nad üles ässitanud. Ah, sa ei tea
 weel sugugi, Leopold, nad mõistsivad mu
 kaebtuse tühja. Niid lähme kohtu pala =
 tisse, eks ole?

Leopold [segaselt] Ahridugi, muidugi.

Weigelt. Aga need ei ole weel kõik täna =
 sed uudised, sa saad weel wõkern kuulda.
 Waata sinna, sinu preili õde ja härra king =
 sepa sell Starke tahawad abielusse astuda.

Leopold Ei ole võimalik?!

Weigelt. Beda ütlesin minaka. Kas sulle
 juba niisugust häbematusk lihtsa king =
 sepa selli poolt ette on tulnud?

Rudolf [ähvardades] Härra!

Klara [estub wahela, peab Rudolfit
sinni]

Leopold Ma ei saa ainult Klarast aru. Et härra Starkele sinu varandus väga isu-
arataw on, seda ei wõi ju imeks panna.

Rudolf O, saäl wõtku ometi -

Klara [hoiab jälle Rudolfit tagasi]

Weigelt Waata, Leopold, selle mõtte pääle ei tulnud ma sugugi. Sul on päris õigus, minu raha hakkab talle minasse ja ma ei taha ka nähne olla.

Leopold [kõrwale] Kuudas?

Weigelt [Klarale] Selle juurde jääb: kui sa sellele inimesele minna tahad, oleme meie kahutatud. Aga waranduse, mis sinu ema majasse tõi - need 10. 000 taalrit - pead sa saama. Sellel päeval kus sa pulmad teed, kirjutari ma raha sinu nime pääle.

Leopold [kõrwale] Oho, nii ei mõelnud ma seda sugugi.

Rudolf. Jätke oma raha enesele, ma ei

taha Teie raha.

Weigelt Iha ei lase Teid enesele midagi
kinnida. Teie - Teie paranduse petja!

Rudolf [Klarat emale tüdgatele] Nüüd on
aega küllalt. Iha tahan ennast - Klara
parast taltsutada, muudu käiks ma Teie ja
Teie toreda pojakesega teist moodi ümber.

Weigelt Leopold, anna mulle oma kepp.
[Nätab Leopoldi jalutuskepike ja hoiab seda
kaelstes Rudolphi vastu]

Leopold [peidab ennast Weigelli taha]

Rudolf Nupalju tahan ma Teie aga ütelda:
seda häbi tana ei unusta ma kunagi ära.

Weigelt [nätab keskkuse p.] Wälja! Kõlemad!

Klara Isa! [Loorseb Weigelli poole ja langeb kä-
sa paludes ülestõstes tema ette põlvile]

Weigelt. Sul on tema ja meie vahel valida.

Klara Iha ei wõi mitte teisiti, isa.

Weigelt. Siis mine!

Rudolf [tõstab Klara üles ja viib ta kõrwale]

Tõuse üles, Klara. Kõtelge minu pääle, härra

Weigelt, kord wõib ehk see tund tulla,
kus Te oma tütarit kaelustada

igatsete. Aga siis lähed tee minust mööda
 Et Teie külgitud rikkus kaua vastu ei pea,
 selle eest muretseb juba Teie poai pojakeni
 Ja kui Te ka kappi imete! Enne kui Teie
 minu ees nurvise põlvili ei ole, nagu teie
 laps teie ees, enne ei saa Teie minu majast
 tükikest leiba. So- [mitsi pähe pannes]
 muud tule, Klara! [Ära keskelt Klaraga]
Leopold [sunnitult naeratades] See on
 liiga naeruväärt!

Weigelt [nisama] Eks ole, Leopold, liiga
 naeruväärt? Hahaha!

12. etendus

Condised. Kehlmeier

Kehlmeier [vuttu keskelt] Kus on peremees?
 [Weigelti poole minnes] Ah, Teie? Eks ole?
 Meil on Teie jaoks väike ootamata rõõm
 ees

Weigelt [kagedalt] Mis Te tahate?

Kehlmeier Kui ma praegu üle hooni tuln,
 et iirilised äratusi laulu üle rõõmu pida-
 sid, mida nad Teile laulda tahavad. Ma
 tahtsin Teile seda ainult enne teatada,

et Teie väikse tänukõne ja tarviliku suu
piste eest teaksite muretseda.

Weigelt [keppi tõstes]. Ma pistan Teile rohe
midagi suhu.

Allehlmeyer. Kepp - suurepäraline! Andke
sua [kõõks tema käest kepi] Beda tarvitab
ma taktikepiks. Aga nüüd üks kõrgem
koht? Ah, säääl! laud! [Kargab parem ja laua
pääle]. Oh, nüüd oleksime nii kaugel.
Weigelt. Kas siis tänakõne üheskoos mind
vihastada tahavad?

13 etendus

Endised. Hinna

Hinna [ritu keskelt]. Härra Weigelt, nad
tuluvad - peamegi kõik, väntoreli mees
keldist kõige ees. Nad tahavad ümme soo-
vida. Kas siis täna Teile sünnimise päev
on?

Weigelt. Sa ei lase ühtegi inimest sisse,
pane üks lukku.

Hinna. Säääl nad on juba.

14 etendus

Endised. Müller, selle naene ja kuus

last. Leierkasti mees, leierkastiga. Skõned
 iürnikud. [Uks kannab suurt plankatit
 päälkõyaga: „elagu kohus!“ Fargnewa lau-
 lu ajal tulewad weel] Kungsepäselled, trööde
 kaudgasel Hempel, Stresow ja Lipskij ja Wilhelm
 tööstast]

[Lõpumuusika]

[Mehlmeier laua pääl annab kepsiga märku,
 kõin laulavad]

Kõin elagu kohus, elagu kohus!

[Kõin Weigelti ümber ja pilkavad teda walgja
 kisaga]

[Besnie kangel rüthel]

Teine waatus.

Wärga uhkelt sisse seatud salong, kesk-
ja külg-ustega.

1 etendus.

Minna. Hõiknugi ärimehed. Käsitöö-
lised. Üks kelner.

Minna. Minu härrad, ma mõistan
teie õrnu tähendusi. Teie tahate ütelda,
et kui teie oma aru üle eest ärgi peardäda
saate, siis sellega lepite, kui sõialt väike-
ne protsent minu kasuks maha tuleb.
Esimene ärimees. Võnda see on, kallid
preili.

Teine ärimees. Mitte et meil seda raha
just nii hädasti vaja oleks, aga halbade
aegadega on tihti käotusi.

Minna. Kaste mind nii harimataks
peate, et ma ei tea, mis „pankroott“ tä-
hendab?

[Pant aruud, mis ärimehed timakätte and-
nud, pakem. p. laua pääl.]

Tätri aga käin minu kooliks, mina

muretseu selle eest, et teie arued juba täna
ärapiaksetakse.

Ärimehed. - [Khinna ümber tungides]
Khinna armas preili - Täname juba ette
Khinna. [kõrgilt tervitades] Nagemiseni,
minu härrad.

2. etteaste.

Khinna üksi.

Khinna Paris kena kokakene siin, kui pere-
emand majas - ei saa salata. Ainult isa
ja poeg, mitte naisterahva hinge pääle mi-
nu, ei mingi sugust turu kontreeli, nagu
ennemalt preili Klara ajal, nõnda ei ole
ka ialgi riidu; isege kõige julgemate
tüssamiste juures alati raha ja üksteel.
Kui kosutawat elu ei ole mul enne veel
olnud.

3. etendus.

Khinna. Krümel [keskeel]

Krümel. - [alamehvitser, karmi tooniga]

Tere hommikust Khinna.

Khinna. [ümbra pöörates] Kõwaata

ameti, minu Krümel! Kasteate, et te mind peaaegu ehmatasite? Kuidas te võite ameti nii ilma koputamatta sisse astuda.?!

Krümel. Ma tean ju, et sell ajal veel ükski meist unekstikust jalul ei ole.

Minna. Kuidas te ülepää misugusel isearalisel tunnil siia tulete?

Krümel. Kuidas isearalisel tunnil?

Kell on ju üheksa.

Minna. Ja, aga hommikul ja mitte õhtul

Krümel. Õige, ma tulen aga täna õhtul ka. Kui nõus olete siis soome, täna, väljaspool sooja õhtusööki.

Minna. Herrje, Krümel, teie tahate mind trahterida?

Krümel. Ja umbes sellesarnast. Ühe restorani kakk teenis minu roodus, ja palus sellepärast mind sooja anepraadi päale õlleja. Teie tulete ametikaasa?

Minna. Kui ma luba soovan, ja.

Krümel. Ilus, punast üheksa, olen siin.

[tervitab sõjaväelisel] Hääd hommikut,
 Minna! [pöörab ümber ja tahab ära mar-
ssida]

Minna. Terise rood, seisa - pööra!

Krümel. [teeb komando järel]

Minna. Ütlege härra Krümel, peate
 te siis alati kui alamkviitser pöruda-
 ma. Kas te ei võiks ennast minu juu-
 res natuke kodanlikumalt üles pi-
 dada?

Krümel. Kuidas te seda arwate?

Minna. Mina arwan, kui kellegil mi-
 ilus pruut on, siis lubatakse enesele
 vähemalt, temale ka misku anda.

Krümel. Ahiks mitte, aga misugusel
 iseäralisel tunnil -

Minna. Kuidas iseäralisel tunnil?
 Kell on ju ühiksa.

Krümel. Ja aga hommikul mitte õh-
 tul.

Minna. Ah mis, see on üsna üksputa;
 armusel ei ole aja mõtetu.

Krümel. Siis olen ma mü waka.

[suudleb teda] Jumalaga Minna.

[marssib keskelt ära]

4 etteaste.

Minna siis Weigelt.

Minna. Lire poolest jätab minu Krümmel
küll mõndagi soovida, see on õige; selle
vastu on ta truuduses panna kindel,
ja paras õrnus ühes peetusega on ala-
ti, kõige kõvem.

Weigelt. [ühes õrnuses, parem. p.] Minna!

Minna. Ah, härra Weigelt.

Weigelt. Kas mu poeg juba üles on täis-
nud?

Minna. Ka ei usu.

Weigelt. Kahju mul on köht tühi.

Minna. Kas te ei taha üksinda einet
võtta?

Weigelt. Ei, tiad sa, Leopold paneks seda
siimati pahaks; ta on ju mu väike ko-
dus-

Minna. Tal on vist küll kortus palju
täid.

Weigelt. Muidugi, muidugi. Sa ei usu sugugi, kui wõik see pois an. Pane aga tähele, mis karjeri ta veel kord teeb.

Minna. Siin [on mitmed arwed laua pealt wõtnud, parub neid Weigelile]

Weigelt. Mis sull siis tääl an?

Minna. Arwed

Weigelt. Minulle?

Minna. Ja. See tähendab, sieli on nad noorehärade. Need inimesed tahak-
siwad häämeelega oma raha kätte
saada.

Weigelt. Sellega ei saa küll nii kiiret ole-
ma [istub] Pane aga sinna, küll ma
kõnelen Leopoldiga selle üle.

Minna. Minna teie asemel ei teeks seda
mitte

Weigelt. Mida mitte?

Minna Et inimesi raha pääle sodata
laseñ; ma arwan, see ei oleks more här-
rale sugugi meelepärast.

Weigelt. So? Arwad sa? Noh anna sija.
[wõtab taskust sähed wanaad ilma keraasi]

deta priellid, paned need nina päale ja la-
 seb. Minna! arveid näidata. Loeb pinamesi
 veerides.] „Üks m-m-maist-mis? üks
 mast!?”

Minna. [kes tema! üle öla waatab paran-
 dades.] - must-

Weigelt. Aigus - must p-pats - Meyer ja
 Wolf. Mis üks must pats Meyer ja Wolf
 sijuvest 590 marka. Tulise pihka, see
 on alles kallis pats!

Minna. Üks must pits

Weigelt. Ah soo! Kannat minu paeg-
 sis muisuguseid asju?

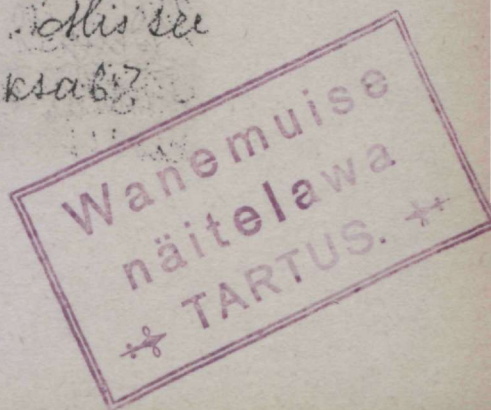
Minna. Seda küll mitte; aga on ju
 teisi inimesi kes neid kannawad.

Weigelt. So? [wõtab teise arve.] „Üks wa-
 res priil-priellidega” mis asi?!

Minna. Üks wõru priiljantidega.

Weigelt. [prieli ära wõttes] Tõepoolest? Kas
 näed nüüd, kui halvad mu silmad on
 -ma ei näinud seda sugugi. Mis see
 priiljantidega wõru siis maksab?

Minna. 970 marka.

Weigelt. Ai tühad!

Minna. Pean ma edesi luojema?

Weigelt. Ei, case olla, ma tahan ameti enne Leopoldiga näärida Lõowale.
Kui ta ameti kord tuleks mul kõht uiriseb juba.

Minna. Härra Weigelt, ma tahaksin ka well paluda -

Weigelt. Mis siis?

Minna. Teil ei ole ameti midagi selle wastu, kui ma tänä õhtu oma peigmehega tunnikeseks wälja lähen?

Weigelt. Täna? Kesk nädalal?

Minna. Koh, kui te ei luba! -
töön müüd kohwi.

Weigelt. Ja see tähendab, ei minu poeg.

Minna. Ah, ärge müüd ameti alati tehke, nagu kardantsite noort larrat
See on ju nii häär, see ei tee teile midagi.

Weigelt. [naerataoles] Ja häär ta on.

Minna. Ja missugune kena inimene!
kui ilus ta eila omas uues hallis üli-

konnas wälja nägi - nagu mõni parun.

Weigelt. [rõõmust sarades! Eks ole?

Ala ütlen sulle, see on aõõn. temaga üle uulitsa minna, kõik inimesed wahiwad talle järele, kui ma inimesed ütlen, siis arwan ma sellega naisterahwaid. Need armsaid pilkusi, mis nad talle järel heidawad, peaksid sa nägema. See käib muud kui nõnda ja nõnda.

Minna. O, häwa Weigelt, kellele te seda ütlete? Arwate, te siis, et minu Klümel armurade ei ole.

Weigelt. Hehehe! Tõesti? - ütlete õige, tahksid sa täna õhtu kauaks ära jääda?

Minna. Haitku ei, ainult turnikeks.

Weigelt. Näk, siis wõid minna.

Minna. Ei, teie olete tõesti liig häa. Ei ole kellegi ime, et noor härra teid nõnda armastab.

Weigelt. - [riutu] Sa arwad siis, et minu poeg, mina Leopold mind armastab?

Alinna. Na - missugune süsimis:

- seda näeb ju igavõiks [pahem. p. kuulateti]
Aga ma usun ta on juba üles tõusnud
Weigelt. Ja? Ah, siis too aga uulku
hommiku eine sisse, et tal vaja oodata
ei ole.

Alinna. Kõhe [arastamis kõwale]

Ma tean juba kuidas ma wana mehest
jagu saan, peab ainult tema õrna
kohta puudutama. [keskelt ära]

5 etendus.

Weigelt siis Leopold hiljem Alinna

Weigelt. [mõteldes] Alinna arwab, seda
näeb igavõiks, et ta mind armastab.
Ma ei tea - mõnikord näib mulle - ah
mis, need on rumalad mõtted, kes
püüab miisuguste ja nüüd ennast
Leopold. [pahem. p. sisse]

Weigelt. [Leopoldi tärgates] Sääl ta
ju on. [läheb tema poole] Tere hommikust
poep. Magasid sa aga täna kawa?

Leopold. [haigutades] Ja, ma olin

säsinud, Ma tulin hilja kodu.

Weigelt. Sa näed ka natukene kahvatu wälja. Ega sa smeti hoijsi ei ole?

Leopold. Ei.

Weigelt. Wümati töötad sa liig palju?

Leopold. Ei.

Weigelt. Aga miks sa siis nii kahvatu oled?

Leopold. Ah jumal inimene ei näe smeti igapäew ühtemoodi wälja. Hõnne mi-
kroinid ei ole veel?

Weigelt. Minna loob kohl [natukene
kohmetult] Waata, Leopold, siin on hulk
arwid toodud.

Leopold. [hõletult istmelt wisates] So?

Weigelt. Kas sa ei taha neid läbi wa-
adata? [annab demale arwid]

Leopold. [Pääliskaudselt waadates] Tä-
kõik on õige. Aga need arwid ei ole ju
witteritud?

Weigelt. [ruttu] Sa oled nad siis juba
ära mansnud?

Leopold. Ahina? Kuidas tuleksin mina

selle pääle? Mis ajast saadik siis kassa
minu käes on?

Weigelt. Koh, ma arvasin ainult, sest et
ma sulle üleila 1000 marka andsin -

Leopold. Taskurahaks. Kuad sa wast, et
ma oma taskurahast ka kõik hädalä-
semad tarwidused ära äiendan?

Weigelt. Ei, ei hädalisemad muudugi
mitte; aga - [arwet võttes] hääd sa, üs
pits ja pilljant = wõru; need ei ole eneti
- [wainib kokmetult]

Leopold. Mis? Need on wäikesed kingi-
tused; mis lihtsalt waja on teha. Kui
peenikeses ilmas liikuma pead ja
ennast naeru wääriliseks ei taha
teha.

Weigelt. [rahustades] No ja, sina pead
ju seda paremini teadma, ma arvasin
ka ainult -

Leopold. [klopib sõrmedega laua pääle]

Weigelt. So, sääl tulebgi kokwi.

Skinnu. [keskelt, kandelaanaga, pille pääl
tassid, kann ja muud seesamad, ürs aja -

leht ka korraldab einet parem. p. laua pääle]

Tere hommikust noore lüra.

Leopold. [pahaselt ja lühedalt] Tere hommi-
kust!

Minna. [kõrwalt] See näit hakkas tujus
olewat. Aha! arwad! Wane mees peab
aga süügi raha kokku kraajima [keskelt
ära]

Weigelt ja Leopold [istuvad laua äärde
ja võtavad einet]

Weigelt. [süües] Leopold, kes see naeste-
rahvas süüsi, kellega sa eila lõuna
ajal loomaaja parni sõitsid?

Leopold. Missugune naesterahvas?

Weigelt. Tal olivad pikad valkjad
lokid, niipalju kui ma nutuga näha
sain. Te sõitsite ju peaaegu minust
üle

Leopold. See oli wõige peenikene daame,
keegi minu sõber.

Weigelt. See tähendab, kui sa sõber ütled,
siis arwad sa [sina wõrukael kelmilt äh-
wardades] Lina wõrukael. See on küll see,

see, kes muste pitsisid ja pilljandisid kannab, ke?

Leopold. Armas isa, see on täna juba teine kord, kus sa minu väikeste kingituste üle märkusi tead. Näib nii, nagu ei oleks minu mure mitte põhjustetud?

Weigelt. Ohure? Ohis murestul on?

Leopold. [Luurates] Aga kardon, et sinu rassaga asi halb on?

Weigelt. [Kõvale põigeldes] No, noh, küllap ta veel ulatab. Ohidungi - [häätsidamisel] sa ei pane mul seelapahaks, Leopold - natukene palju annad sa ju välja.

Leopold. [pahaselt] Sa ei saa need on.

Weigelt. Sa saad ju omale need ka omale varsti paha.

Leopold. [pilnawalt] Kõha! Ja kui ma ka nüüd tõesti assessoriks saan, mis esimesta wäl kaunis küsitaw on -

Weigelt. Assessor? Näed sa Leopold, see rõõmustaks mind piirita - esiteks au, ja siis palg. Kui palju sa siis saad?

Leopold. Pikapäali wümaks ehk nii pal-

ju, et ma oma äöwahile usse lahti tegemise eest makssta jään.

Weigelt. [kohmetult] Ah, sa teed küll nalja? Siis oleks ju äöwahi koht parem kui - -

Leopold. Tjatatles. kui so soovid, et ma assessori palgast äraelotun peany siis oleks parem olnud, kui sa tüpid jura-studerida mise asemel oleksid õpetanud pigitraadiga ümber käima.

Weigelt. [Lähel ehmu tusega tünn saja kurku, kuigistas] Ah, suurtäis läheb vist hingepurku!

Leopold. Aitsekohe ära üeldud, armas isa, kui sinu warandus selleks ei ulata, siis ei oleks sa pidanud mind niisuguse eluga ära harjutama, mind mitte arwamisesse jätma, et ma rikka tüke poeg olen. Müüd saab mul väga raske olema, oma harjumud kummetest lakkuada.

Weigelt. Seda ei ~~si~~ mõna ma ju ka sugugi.

Leopold. Ma tean aqoi, et sinu warandus-
line seisukord kargellgi nii hiigaw ei
ole, waqa ta mind tahaksid uskumia
panno. Misparast müüsid sa oma ^{maja} Pö-
stami mulitsal ära?

Weigelt. Misparast? Selleparast- selle-
parast et mull see ümbrus sääl botanika
aja ligidal natuke kardetas oli. Sa tead
ju küll, iga nõidal oli sääl kallale tungi-
misi- ja - -

Leopold. Kui sa müügi rahast wähe-
malt need 80,000 marka päästnud olksid
mis sa ilma aegu Klarale rüppe
wisksid.

Weigelt. Etteheitwalt! Leopold! Klara
on sinu õde.

Leopold. Tema on ennast meist lahti
ütelnud, sinu suure meelsus olis is
häiesti ülearune. Aga kui ma ka
sinu maja müümise põhjusel ma-
waks pean, kõigepehem on ikka see,
et sa oma äri kõrest ära andsid. See
oli ameti wäga rasu teoja, sul oli

laialdane töö tellijate ringkond - ja
siis oleb sa ju äieti alles mees parema-
tes aastates, tugev ja tubli - ma ei mäis-
ta, kuidas sa mü ilma töötä ära suu-
dad olla

Weigelt. - [tass käes, on seda Leopoldi kõne,
ajal mitu korda katsunud suujuurde
tõsta ja juua. See ei lähe tal korda. Ta la-
seb tassi värisedes süia ja senna kaaluda,
see kukub põrandale puruks.]

Leopold. Mis siis on?

Weigelt. [käisega üle silmade häigades]
Ei midagi, mitte midagi. Kulle lendas
ainult midagi silma, ja - ja siis kukkus
mul tass käest maha. [rumardab maha
ja korjab pisud üles]

Leopold. See oli tingimata tarvilik et
meie kord otseskooselt läbiräägiksime
ja et see müüd sünnidivid on, siis
tahan ma sulle ka ütelda, et mina
omalt poolt juba abinõu ja tee olen
leidnud, et seisukorda selgitada.

Weigelt. Avalikult ütelda, Leopold,

sellest ei saa ma aru.

Leopold. Asi on väga lihtne. Et ma sinu poolt enam tarvilise teetuse pääle ei wõi leota, siis otsustasin ma üht ohwrid tuma.

Weigelt. [rõõmsalt] Sa tahad kokkuhoidlikumalt elada?

Leopold. [rärsitult] Ei, see on just, millest mina aru ei saa - mina ei wõi enam harjunud eluwiisi muuta, ja - ma ei taha seda ka mitte.

Weigelt. Kuidas sa seda ohwrid siis arwad?

Leopold. Kõige parem väljapääsemise abinõu on rikas partii - mina heidan abielusse.

Weigelt. Mis sa ütled! Sa armastad siis?

Leopold. Sugugi mitte. Aga see tüdruk kedagi ma kosida tahan, see armastab mind kullu pööra.

Weigelt. So, so. Siis on äieti tuma see ohwer.

Leopold. Ei, minu wabadus on see, mis ma hinnaks annan. Mina palusin juba härra Schwabhaachi käest tema tütre kätt; ta ei annud mulle küll just kindlat jautawat wastust, aga Emilie on tema ainus laps, ja armastab mind, ja mina ei teaks tõesti mitte, mis tal minu vastu võiks olla.

Weigelt. Ja, seda ei tea mina ka siis Schwabach on ta nimi. Mis ta siis on?

Leopold. Kaupmees, väga rikkas; ta lubas mulle, täna sinu poole kulasse tulla - igatahes et kosinise pärast sinuga ligemalt läbiräärida. Ole mõistlik, isa, ja kõige pealt ära lase märgata, et meie rahalised asjad halvas korras on. Sa ei tallita mitte üksi minu, vaid ka sinu enese kasuks. Kui sa selle eest muretsed, et peulmaol warsti; õige warsti saawad Ma lähen nüüd ennast riides pane-
ma. Hääd hommikud isa [pöörab pak. p.]

Weigelt. Leopold!

Leopold. [ümberpöörates] Hm?

Weigelt. Sa kõnelesid täna minu ees
iseäraliselt, nagu kunagi enne -

Leopold. Armastisa, kui sa selle üle, mis
ma sulle ütlesin, rahulikult järele mõt-
led, siis lejad sa, et minu atsekohesus
tänuväärne on

Weigelt. Võib olla, aga -

Leopold. An sul veel midagi ütelda?

Weigelt. Ja. [tõmbab sügavalt hinge,
nagu tahaks ta midagi ütelda, ei tee
seda aga mitte, ja rõõgib muudetud to-
onil! Ma tahtsin ainult küsida, kas seda
Millochi, keda sa mulle soovitasid - sa
tead ju, ette lugemise ja kirjade kirjutamise
kirjutamise jaoks, sest et mu silmad
nii nõrgad on - kas seda enimest ka
usaldada võib?

Leopold. Muidugi, muidugi, Mis an-
nab sulle selliseks küsimiseks põhjust?

Weigelt. Koh, ta on minu meelest mõ-
nest ajast saadik nii iseäralik.

Leopold. [kõrwale] Oho, see läheb kaheldaks, waja ettewaatlik olla [waljusti]
Sa woid üsna mureta olla, Meelisek
on wäga ustaw inimene.

Weigelt. Koh, siis olen ma rahustatud
Leopold. Ära unusta härra Schwalbachi
ära. Eks ole, sa ei lase teda enne ära
minna, kuni pulmapäew kindlaks on
määratud?

Weigelt. Lase aga mind teha.

Leopold. [kätt ulatades] Ja sa ei ole mi-
nu pääle enam pahane?

Weigelt. Ah ~~peeg~~^{lepp}, mu peeg! Kuidas
saan ma sinu pääle pahane olla!

[wõtab Leopoldi pea kätte käre wahi ja
suudleb teda südamekult].

Leopold. [läheb ruttu pakem. p. ära]

6. etteaste.

Weigelt. siis Emma ja Marie.

Weigelt. Tal on sürgi hõia süda, ja see
mäistis-ah! Kuidas ta aru saab et
raha juba kokku sulamas on - ma

ei wõi talle sugugi ütelda, kuidas kokku sulamas. Noh, kui wa Schwalbach tõesti nii rikas on, siis on ju tema eest hoolitse- dud, ja mina - ? Ah mis? Leopoldil on päris õigus, ma olen ju alles tubli ja tugev, ma wõin ka jälle tööd teha. Kui ainult temal midagi ei puudu, see on peaaegu asi.

Emma. [Marie't kätte pioli tõmmates keskest sisse] Tule aga sisse. Sa kuulud ju ta on kodus.

Weigelt. [imestades ümberpöör] Kõnsh? Mis külalised need siis on?

Emma. Herra Weigelt, ma ei tea mitte kas teil veel auru on meid tunda? Minu olen preili Emma Fernikow, ja see on minu äde Marie.

Weigelt. Fernikow? Linnakohtunikute tütre? [karmilt] Mis te minust tahate? Kuidas teie üccüütsite siia sisse saite? Minu juurde ei lasta kedagi ilma mölli möllimata sisse. - - - - -

Emma. Siis olete küll nõnda lahne, ja
mõellete meie tulekid oma härra pojale
Weigelt. Minu poeg ei ole praegu saada-
wal

Emma. Kui teie sellega ütelda tahate, et
härra Weigelt junior mitte kodus ei ole,
siis peate juba lubama, et ma teid
wale pealt taban, sest wäljas seletaskoo-
giduudruku nämsel just selle wasta.

Weigelt. Kõiks on teil minu pojaga kõ-
melda?

Emma. Teile jääb waba woli seda
kõnelemist pealt kuulata.

Weigelt. Sää! olen ma ometigi uudis
himulik [läheb pakem. p. külg ukse juurde]
Leopold, tule õige silmapilguks wälja.

Emma. [Marie]. Marie, sa wärised ju
istu ameti.

Marie. Misjooks see samm? Sa ei oleks
pidanud mind sellele meelitama.

Emma. Lase aga mind teha [surub ta
ühe taoli pääle. Weigeltile] Teie lubate ome-
ti, mu härra, et minu õde teie lahket iste

pakkumist tarvitab?

Weiigel. [kõwale] Missugune teraw
keel sell' plikal on!

Emma. Kuidas teie arwate? Teie ei ole
meile sugugi tooli pakkunud, kas mu
äde peab jälle üles tõusma?

Weiigel. Ei minu pärast wõib ta istu-
ma jääda.

Emma. Seda ma usun; sellepärast
meie just siin oleme.

Fetteaste.

Endised Leopold.

Leopold. [wäljaminekunsaiidespakem.p]

Mis siis on? [näbdaamesid, kõwale]

Pagana pihtra! Marie!

Weiigel. Kas sa tunned neid daa-
mesid Leopold? Kad tahawad sinuga
rääkida.

Emma. Tutwust minu õiga ei saa maa-
härä küll wist mitte maha salata
ja mis minusse puutub, siis peab ta
mind kohe tund! üa õppima. Ma

palun ainult mõneks minutiks tähelepanemist, et teile üht väikest luugu jutustada.

Weigelt. Mis luugu?

Leopold. Minu preili, kas ma ei saaks viimaks teada, mis teie minult soovite?

Emma. Üsna väikest asjakest, minu härra üht lihtsat seletust. Teie olete, nagu teie ehk mäletate, minu õde Mariele töötanud teid kosida.

Weigelt. Kuidas?! Leopold, oled sa tõesti - ?

Leopold. No ja, mul oli küll preili Marie ja väikene tutvus, kui ma aga oleksin teadnud, et ta seeläbi nii tõsisiks peab

Marie. Leopold!

Emma. Kui tõsisiks! Teil on üsna ~~is~~ ärgus, see asi on ju äieti ainult naljakas. Tüdruk kes nooremehet armuvaldeid usub, ja südamevalus kurdab, kui ta ennast petetud näeb, - see on naeru-

wäärt. Meie aga lihtsast Herrnikowi perekonnast, meie oleme kord nända Et aga mina müüd lubada ei wõi, et minu öde oma noort eeu leinates mööda saadab, misusjuse igapäewase loo pärast, ühe kergemeelse, liiderliku poisikese pärast - Leopoldi } Minu preili -
Wigelti. } Oho!

Emma. [wäga lakkeet] Ma tahaksin härrasid paluda mind ära kõneleda lasta, [endises toonis] Ma ütlesin ühe kergemeelse, liiderliku poisi pärast, kellele murtud minu süda rohkem wäärt ei ole, kui tühi schmpanjeri pudel - siis lubasin ma teda põhjalikult parandada [Leopoldile] Ma härra olge nii lakke ja ütlege minu äele, et sääduse waljus teid takistab, kõiki neid meiusid kosida, kellega teil - nagu teie seda nimetate - wäikene tutvus on olnud; et teie seega siis päris häda sunnil nende kõikide vastu - üks midugi walja arwatud, kelle üle ma põrmugi kadedust ei tunne - petiseks peate jää-

ma. Ja mina olen kindel, et minu äde viimaks ära näeb, kui alandaw see on, ennast ja oma perekonda kurvastada miisuguse inimese pärast, kui [põlaslawa kaeliigutusega] Teie?

Leopold. [Tagasihoidud vihaga] Minu preili, kui ma teile wastata tahaksin, siis peaksin ma kartma, et ma lugupidamise unustan, mis teie sugu nõuda võib. Ma jätan selle pärast oma isa hooliks, teile wastust anda.

Weigelt. Mis ma siis pean ütleva?

Leopold. Ütle nende daamedele, et sa juba tänan minu äia külaskäiku ostad-
[truttu respekti ära]

Marie. [nägu kinni rättes] O, minu jumal!

8. etteaste.

Endised ilma Leopoldita.

Weigelt. - [Mariele] See on tsi armast laps, minu Leopold on niisama hästi kui peidmees. Kas ta meelde rikast Schwabachi?

Marie. [Näituselt silmi pühkides] Ei.

Weigelt. Tema see on, või õigemini tema tütar - ta armastab minu poega hullupööras. Nõnda siis saate küll aru, et -

Emma. Teie olete oma troosti põhjustega teinud liiga helde, minu auus tatud härra

Weigelt. Aga ärge ennast enam vaevak loodetavasti saab minu eide niisid ise ennasti trööstida mõistma. Marie, sa teeksid mulle meelehääd, kui sa es läheksid; ma tahaksin selle härraga veel paar sõna - entre nous rääkida, ma tulen varsti järele.

Marie. Ma ei tea mitte, Emma, mis siin veel rääkida on?

Emma. Ma ütlen seda sulle pärast.

Palun, mine. [Linnab Marie keskkusse paar]

Marie. [keskelt ära]

Getteasti!

Weigelt Emma!

Weigelt. See väikene on mulle natuke piinlik, ja süäljuures ei või ma tema

wastu täiest südamest jämeqi alla,
tal an kaks niisugust silma - - - -

Emma. Ma tahassin teile ühe ette-
paneku teha, mu härra. Minu õel Mariel
an kirjastid teie härra poja käest. Kulle
oleks soovitan, neid kirju ära waretada,
nende wastu, mis teie poeg härra poeg minu
äe käest on saanud.

Heigelt. Misparast siis? Teie äde näib wa-
ga häa tüdruk olema, Ta ei ole wistis-
ti minu pojale midagi kirjutanud
mis äige ei ole.

Emma. A ei, ta kirjutab ilma watta
äigest = kirjutust. Aga see ei ole ka mitte
kirja sisu, mis talle häbi wäiks teha,
wad adress.

Heigelt. [sõrmega ähwardades] Teie, see
an jälle piste. Teie olete üleüldse wäikes
targi isik.

Emma. [narratades] Leiate seda?

Heigelt. Ja, ja. Ma küsin Leopoldi
käest, kas tal need kirjad alles on ja
kui ta neid wälja anda tahab - sellega

asi nudi! Ja nüüd ei wõi ma Teie auks-
wääril külastamiseks enam kauemini tar-
witada, mul on waja töölehti teha, sest
ma aotan tänna veel mitmesuguseid
inimesi. Kuid ma mitmesuguseid üllen-
siis arwan ma sellega -

Emma. [rahulikult] Tontisid -

Weigelt. Ah mis, tontisid! Wäga pee-
nikesi, wäga rikkaid inimesi aotan
ma. [toredalt] Bong soir, mamsell
[tahab parem. p ära m.]

Emma. Teie wabandate, see on küll wäi-
kene eksitus? Bong soir tähendab mi-
melt hääd õhtud, ja et meil praegu
kell 11 enne lõunat on

Weigelt. [Pahaselt] See on üks puhas.
Siis ütlen ma bong bong - bong midagi
muud, Hammikust! [ära]

Emma. [Teel Weigeltile sügawa kum-
kniksi, ja lähel siis waljuti naertes
keskelt ära]

10 etteaste.

- 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

Minna. [astub parem. p. sisse] Mis küll
linna kohtuniku türed siit taktisid?
Mul on tõesti hääd rõwad, aga nii
kindlaid üksi ei ole mul enne veel ette
juktunud [läheb laua juurde japanes
kohvinoend kokku]

Mitteaste.

Minna, Leopold, Schwalbach.

Leopold [astub Schwalbachiga keskele sisse]

Kuudas ma rõõmustan härra Schwalbach
et ma teiega veel kokku juktusin. Väga
lahke teist, et teie oma lubamist mu
rutu täidate.

Schwalbach. Minna pean alati sõna,
minutipäält.

Leopold. Kuidugi see on juba kuulus.

Minna, rutu, ütlege minu isale et
härra Schwalbach siin on.

Minna. [kõvale] Kes see siis on? Bi
tunne suguigi. [ära]

Leopold. Kas te ei tahaks lähes tiistel
võtta?

Schwalbach. Tänan.

Leopold. Praili õmleie xäsi xäib õmetigi hästi?

Schwalbach. Ja.

Leopold. Tunnid mis ma mitte tema juures mööda ei wõi saada on mulle pikad nagu igawis. O rii teie minu rahutusele õmeti korra lõputeksite

Schwalbach. Hm! Eks me näe!

Leopold. Sääl on minu isa.

12 etteaste.

Endised. Weigelt Minna

Weigelt. [siematorkawalt moodsalt rii-
dis] Härra Schwalbach, mul on auru.

Schwalbach. [kerge rumandusega] Kõõnu
tab mind härra Weigelt.

Weigelt. Mis ma tehin teie pakkuda?

Schwalbach. Kuidas?!

Weigelt Meie peame õmetigi klaaswein
korra jooma. Wakest ehk tipsukene
Chateauceni, atukohi Lafittlest?

Schwalbach. Tänan.

Weigelt Väi šampanjeri? Muidugi šampanjeri! Minna, too õige pudel Rödleri [Schwalbachile] See maksab nüüd 10 marka, aga teil pole sellepärast vaja kartta koin juba keldris.

Schwalbach. Minna ei joo ialgi veini.

Weigelt. Ah, katju!

Schwalbach. Ma arvan et Teil minu sü-laskäigu atstarbe teada on?

Weigelt. Muidugi, muidugi. Minna!

Minna. Herra Weigelt?

Weigelt. Katsu et kaad.

Minna. [enesele] See on häbeväta! Lüh need üksed vähemalt nii kindlad ei oleks. [kohvi nändega keskel ära jätab ajalehe lana pääl]

13 etteaste.

Endised ema Minnata.

Leopold. Kas on teil saavitavam, herra Schwalbach, minu uuga üksi känele da? Pean ma ära minema?

Schwalbach. Ei, mis nüüd teie isaga üle üt-

da on see puutub ju kõigerohkem teisse
Weigelt. Wäga aige - [Schwalbachile si-
 gari etuid pakkudes.] Soovite sigarid?
 Eht, wäljamaalt 540 marka. Kui ma
 540 marka ütlen, siis annan ma seda
 tuhande eest.

Schwalbach. Täna ma ei suitseta. ka
 mitte Weigelt. Teie ei suitseta ka mitte.
 Aga teie sööte ameti? - Wähast ehk türi-
 kene ähe päla wõi kawiari wõi midagi
 sellesarnast?

Schwalbach. Palun tuleme asja juurd-
 mule on wähe aega.

Leopold: [lühkub Schwalbachile tooli see
 istul ja tänab Leopoldi kerge peanikut-
 misega]

Schwalbach. Teie härrapojad palus minu
 tütre Emilie kätt. See kosimine ei tul-
 nud mulle mitte ostamata, sest minu
 tütar seletas mulle juba ennemalt, et ta
 sellis abielus, teie pojaaga, oma eluõnni
 näeb.

Weigelt. [on omaile ka tooli wõtnud, ja aige]

Schwalbach ligi istunud] Seda võin ma eneselle elavalt ette kujutada. Aga ei peaks seda küll tema juuresolekul ütleva, aga - [Schwalbachile pool rassistades kõrva sisse] Ta on tore inimene.

Leopold. Aga isa?

Weigell. Sa kuulsid seda? [Schwalbachile]

Mis te ütlete nende sõnade kohta?

Schwalbach. Teie võite küll isegi arvata, et mina kui ettevõtlik, ärimees ja hoolitseja isa, enne järel pean kuulama kui ma, kui ma ema ja - isana annan.

Weigell. Ja sellepärast tulete minu juurde? See on mõistlik, sin olete õigel hällikal.

Schwalbach. Ma lubasin enesele, ka mu järel järelkuulata, ja ma pean avalikult tunnistama, et see, mis ma teie härrapuja kohta kuulsin, just mitte kõige kiitvama ei ole.

Leopold [Jahmatades] Kuidas?!

Weigell. Laimdus, keegi anteda - tõrvanud!

Schwalbach. Mikina katsun liiga hoolsalt
järele, et minu es kedagi tõwata saaks
muisama wähe lasen ma aga ka mida-
gi walgers pesta, ja kui tee härra poeg
tee kiitgawast waranduslisest seisukor-
rast põneles-

Weigelt. See on õige, warandus on olemas
[laseb ennast uinelt uijarile]

Schwalbach. Teie petate nähtawasti iseen-
nast, härra Weigelt. Aga ükskõik, mina
ei pane oma tulewase väimehe waranduse
pääle just suurt rõhku.

Weigelt. [usaldawalt Schwalbachile põlwe
pääle liues] See on ju wümati ka kõwa-
line asi. Kellel nõnda palju seda puru
on, nagu teil!

Schwalbach. Teie arwate siis, et ma rikas
olen?

Weigelt. Waata wigurdajat! Just nagu
ei oleks Leopold mulli seda koke ütelnud!

Schwalbach. So?

Leopold. [kõwale] Tä ajab wäl kõik mur-
ja.

Schwalbach. Koh, herra Leopoldil on üna õigus, kui ta minu tütre ükast pärijat näeb.

Leopold Herra Schwalbach, teie usute usute mind loodetavasti, kui ma kinnitan, et mitte see põhjus—

Schwalbach. Palun ärge rääkige mulle wahelt.

Weigelt. Ja muidugi, Leopold mis sa räägid wahelt? Meie oleme just kõige parimas hoo.

Schwalbach, Kõigepeält on küll rõõmus ja iseloomu kindlus mehe wõimartuse määrarajad.

Weigelt. Nõnda see on, ja minu Leopold on päris mehe uskuj.

Schwalbach. Ma pean karkjaks wastu rääkima, aga kui teie herra poeg ka matukene loodevat, koguni kerge meelset elu elab, siis on teil see herra Weigelt sellis ka etna jagu süüdi.

Weigelt. [Inestades] Ahinul?

Schwalbach. [Inestades] Ja, teil. Teie

olete, kui ka ehk ainult ülismurest õrnusest
ja armastusest, natukene liiga pehme,
liig kerge uskumas; kuna aga isal las-
tekasvatamises tõsisel, waljud kohused
on.

Weigelt Kõina olen kõik teinud mis wõi-
malik.

Schwalbach. Aga kõik nähtawasti muudus.

Weigelt. Just selle warty, hulga raha maks-
sis see. Aga see ei tee wiiga, kui ta ka
weel enam maksab - ma Leoalolei
eest annan ma kõik, ja kui ma ka ise
kerjusena peaksin surema.

Schwalbach. Kerjusena surra, ei oleks veel
kõige pehmem, kui teil ainult kerjusena
elada ei tule ülestõustes Aga tuleme
müüd eesmärgi juurde. Ma tahan us-
kuda, et tõsine armastus noort meest,
isegi siis kui ta senini kergemeelset elu
on elanud, ümber pöörda, tõsistele tubli-
dele mõtetele ~~wiib~~ juhtida wõib. Ma ei
taha ka wahi haljamängu isa olla,
kes ema ainsa lapse südamesaawile

jõnnaka kangerkaelsusega vastu astub.

Weigelt. See oleks ka häbemata.

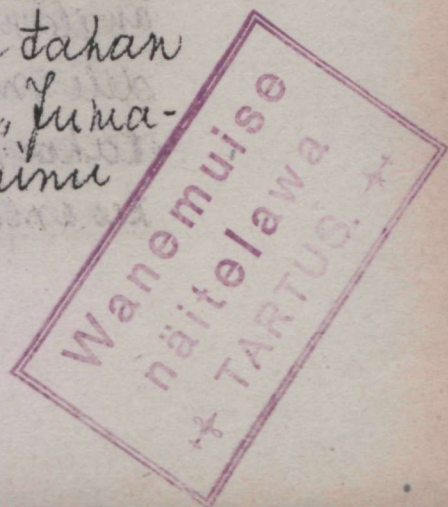
Schwalbach. Aga selliks summit mind
mu kohus - esite pean ma selgusele jõud-
ma, kas tõe peaja armastus minu lapse
vastu tõesti õiglane on, ja kas ta teda
juhatab minevikuga lõpetama, ja
euit elu algama, milles ta enesele si-
sukoha suudab võtta, et selles aias
jõudu ja teadmisi enise ja seltskonna
kasuks tarvitada.

Weigelt. A, minu Leopoldil on väga
head lastused

Schwalbach. Lootustega ei toideta naist
ja sinini pean ma - nii kahju kui null
ka oma tütre pärast on, "ei" ütlima.

Leopold. See tähendab - ?

Schwalbach. See tähendab, noormees, mina
annan lüta talle minu tüdruku ära-
teenida. Püüdkse seda, mina tahan
teid selles häa meelega toetada, Juma-
laga! [Weigeldile kätt andes] minu
armas härra Weigelt -

Weigelt. Koik kõigeparemas korras,
meie oleme täiesti ühel nõul. Kas see
nüüd paar nädalast kauem kestab,
see ei tähenda ju midagi. Oli mulle
väga armas - ma saadan Teid.

Schwabach. Teie olete liig lahke.

Weigelt. Palun, palun! [saadab Schwabachi paljude kumardustega keskest ära,
ja järgneb ise]

14 etteaste.

Leopold. [Ärevalt edasi tagasi kõndides]
Siin võib kas vii hulluks minna. Ka see
viimane lootuse ankur peab katkema?
Ei, kolm tuhat korda ei! Emilie armas-
tab mind - ta armastab mind kingli-
selt - ehk saan teda kuidagi oma
mõusse meelitada - Jah, see peab õnnes-
tama. Mis vanamees vabatahtliselt
andla ei taha, seda võtan ma väe-
võimuga. See peab mulle iseäraline lõbu
olema, selle tunni eest kätte tasuda.
Lära pakem. p.]

15 etteaste.

Weigelt. Hiellisch.

Weigelt. [Astub uksest sisse, Hiellisch järg-
neb] Na Hiellisch, tulge sisse. Kas on
ära äiendaatud?

Hiellisch. Koik korras.

Weigelt. Teelan siis raha käes?

Hiellisch. [Annab Weigeldile kinnise ümb-
riku] 6000 marka puhtas rahas. Lõpu-
arve pangast on saal juures.

Weigelt. 6000 marka? Siis kaotan ma
ju peadegu poole! [vaatab ümbriku
kerget ja pistab siis tasku]

Hiellisch. See on kurb, aga kes ei kaota
tans nüüdsel ajal! [ajalike ette võttes]
Pea ma teile börsi teateid ette lugema?

Weigelt. Ei, unenüüd poliitikat. Ahina
lähen täna erakorraliselt peenikesesse
seltskonda - kui ma erakorraliselt
ütlen, siis arvan ma sellega wäija
haritud seltskonda kus palju poli-
tikat kõheldakse. Seal peab asja tund-
ma [istub]

Mielisch. Muudugi - [Exõwale] Mul on
kange himu, seda wana jahupääd kord
tublisti narrida. Mis pärast ka mitte!
Sest homme pean ma nii kui nii plehku
pistma -

Weigelt. Ah mis uudist kuulub?
Mielisch [nähtawalt lehest lugemis]
Paawsti reis Berliini on nüüd kind-
laks tehtud; tulewa kuu 13 jõuab ta
sina

Weigelt. Mis paawst tuleb Berliini?

Mielisch. Kas teie siis seda ei tea? Teil
oli eila, kui ma tulin, wäga palju tege-
mist, teie tahsite ajalehte ise lugeda?

Weigelt. Õige nüüd tuleb mul meelde,
sellest sellest ei eila juba midagi lehes.
Ah, ta tuleb siis täiesti?

Mielisch. Tehtakse juba ettevalmistusi.
[leeb], Õudis wast pidu eskawast tohiks
esimeses reas küll suurepäralist sõjaväl-
paradiid nimetada; pääle selle linna-
takse uue balleti etendus kuni paawsti
tulokuni edasi."

Weigelt. Seda ei oleks ma aoga uskunud
Mielisch. Misna ka mitte [kõwale] lam-
 kapään!

Weigelt. Kuidas veel midagi uudist?

Mielisch. Mitte palju pääle Bebeli loo.

Weigelt. Mis siis Bebeliga on?

Mielisch. Kuidas? Härra Weigelt, seda
 teie ei tea mitte? Käib naagu oleksite
 teie elased tähtsad uudised üsna
 tähelepanematta jätkud?

Weigelt. Mul olivad mõtted natukene
 laiali. Lugege aoga.

Mielisch. [Lugesest] An kindel et walimis-
 sel järelwalimisel Bebeli ja Li-Hung-
 -Tschangi wahel wõit esimesele on jää-
 nud.

Weigelt. Kuidas siis? Riigi päewa jooks

Mielisch. Aoga härra Weigelt! Bebel on ju
 Portugalia trooni pääle waltud.

Weigelt. [kohmutult] Mis?

Mielisch. No ja, kuninga riigi muut asu-
 tamine on ameti kindel asi.

Weigelt. Ja Bebel peab-?

Hielisch. Portugalia kuningas saama

Weigelt. No nüüd on luugu lahti.

Hielisch. An teil täna veel muud tööd minu jaoks?

Weigelt. Ja, siin on paar arveid, need võite äige lähendada ja kokku võtta, kui palju see üldise kokku teeb [annab arveid]

Hielisch. Kohe.

Weigelt. [Araminnes] Peibei Portugalia kuningas? Kes oleks seda küll mõelnud? [ära].

16 etteaste.

Hielisch. Leopold.

Leopold. [astub parem. p. sisse ja tahab ühte laulekest trallitada des ^{üks} ära minna]

Hielisch. [astub talle tee peale ette] Pöömustab mind üliwäga, teid nii häas tujus näha.

Leopold. [karmilt] Mis te tahate?

Hielisch. Tui laulest soovitusel võlgnen

selle hea koha sest siin tänu.

Leopold. Häia küll, ma ei nõua tänu
Mielisch. Ja mina tahaksin süsiki nii
häia meeliga, et teie mind tänama
kokustaksite.

Leopold. [kohkudes] Ahis see tähendab
Mielisch. Aga palun 2000 marka.

Leopold. Alate teie hull?

Mielisch. Peaaegu näib see nõnda ole-
ma, sest ma näen ühtepuhka politsei
ametnikka oma kannul. Tga silma-
pilg kardan ma et raaski käsi ära
pääle ei panda ja kare hääl kõnna sisse
ei risenda „Tääduse nimel.“ Aga tahom-
sin nende üudsete mõtete eest heameel-
lega põgeneda, aga kuhu saab inimene
minna kui tal raha ei ole? Aga palun
2000 marka.

Leopold. Jätke mind rahule, mul ei ole
eneselgi raha.

Mielisch. O, see on paha. Süs ei tea ma
oma südamealustuse kitsikusele
muud viisil raha muretsema, kui et

ma awalikult üles tunistan, kuidas ma
 teie, katjaks nii võrgutawa, kõnekunsti
 läbi võltsimise kaastüdalaseks sain
 Teie lahkse, hea härra isa, kes lugemises
 ja kirjutamises matusele ajanõue-
 test maha on jäänud, nirkangele
 wiisin, et ta oma auusa nime üle
 reksele alla kirjutas, ja mitte liht kir-
 jale maagu ta uskus. 'A, kes teab missu-
 guse summaga teie teie reksele teie-
 site?

Leopold. Ma ei tawitanud seda
 reksele sugugi, ma rebisin ta peerus.

Mielisch. See on teist ilus. Aga minu sü-
 dame tunnistus ei anna mulle siiski
 rahw, ma pean teie härra isale kõik
 ülestunnistama.

Leopold. [kõwale] Ka seda weel! [wal-
 juti] Mielisch, teie olete üks kelm.

Teie peate need 2000 marka toranina

Mielisch. Millaal?

Leopold. Hommel.

Mielisch. Siis pean ma oma südame-

tunnistuse rõhunist veel ühe päeva ära
kannatada katsuna.

Leopold. [kõvale] küüd ei jää mulle min-
cipit valikut üle. Ruttu Emilie juurde.
[luttab siirelt keskest ära]

Emilie Langel.

Muudatus.

Sisseade.

Suur restorani Saal. Üldine sisse-
käik. parem. pool tagasiinas. Kõigi lau-
ade an rahwaga täidetud, peale ühe
väikese laua, kessel, rühw linna ja
hümel hiljemistuvad.

Teetaste.

Herrn Kaw. Katalie. Marie. anna
Emma. Ahle meijer. Rudolf. Klara.
kõik paremal pool ühe & laua juures
Herra Schmidt. paremal pool laua juures
kellnerid, külastid. Wäga elav, kirju,
liikuv elav

Rudolf. [Laua pihtra koputades.] Hel-
ner, veel üks kann!

Klara. Rudolf, iga³⁰metigi liig palju
ei joo? Sa tead ju, sa ei kanna palju.

Rudolf. Mis tühad, Klara, täna kus
meie härra Fernikow seda anna teeb,
et meiega ühes lauas purjutab, pean
mina ennast tagasi hoidma? Ei,
seda ei või ma nõuda; täna pead sa
ennast juba selle vastu ette valmis ta-
ma, et ma natukene üle aisa löön.

Fernikow. Ja proovida starke, täna peate
mul päitsid natukene lüdwemale
laskma. Milline saan oma vanamoori
kärst ka patud andeks [Katalie]
üks ole?

Katalie. Ma palun sind Karl, ära
mitte liiga palju joo. Mõtle, et ma
meie awalikus joogikotlas oleme; ja kui
sinul väike kile pääs on, siis müüad
sa alati.

Fernikow. Esiotsa naeran ma aega
allu ja olen väga lõbus; sa näed sellest,

Et hädasõhtu veel karta ei ole
Esimene Kellner. [Cana juurde astudes]

Härrased koputasivad?

Rudolf. Ja, veel kann õlut.

Fernicow. Kulle ka!

Rudolf. [Mehlmejeri hiiudes] No, ja
 teile Fritz?

Mehlmejer. [istub positiivsejaga publiku-
 mi poole, Emma kõrval, parema käega selle
 ümber kinni hoides, kuna ta slowalt juttu
 ajas; ühtlasi trommeldas ta teisest pool
 kõrval istuva Anna üle pääle ühe passaga]

Dudeldidum.

Rudolf. Hei Mehlmejer!
Anna. [Mehlmejeri käe pääle lüües] Aga
 Fritz?

Mehlmejer. [naagu ärgates] Jah, mis an?

Rudolf. Kas tahad ka kann õlut?

Mehlmejer. Muidugi
Esimene Kellner Plus [võtab tükiad kannud
 ja lähel ära]

Rudolf. Näh, Fritz, unis tate mist jälle
 Emmaaga?

Emma. Üksa selle vastu, meie arutame
kojuni asjalisi küsimusi, meie kaa-
lume järel, kui palju raha vaja läheb,
et pulmi teha.

Rudolf. Mitte paassigi, kui teie ühtteist
armastate. Siis läheb ka nõnda, eks
see ei ole Klara? [kaelustab ja suudleb
Klarat]

Kair. [naeravad ja hüüavad] Bravo!

Klara. [kohmetult] Aga Rudolf? Ma
kardan sa oleid juba liig palju joo-
nud.

Rudolf. Sellepärast et ma sind suudlen?
Paha naine, sina! olen tina siis vähem õrn
kui ma kaine olen?

Fernand. See on tõsi, teie elate nagu
kuikesid [nutust] See teeb mul alatisü-
dame pehmeks [siirtab käe Katalie jä-
rel] Katalie kus sa siis oleid?

Katalie. [nihkub oma tooliga aimalle]
Karl ma palun Lind!

2 etteaste.Endised. Minna, Krümel.Krümel. [astub Minnaga käe alt rinni
hoides sisse ja istuvad tüüja laua juurde
sukse] Heida, kellner!F. Kellner. Siis käsete?Krümel. Kas tunnete kooka Lehmanni?F. Kellner. A ja!Krümel. Siis ütlege temale, et alandohvit
ser Krümel oma pruudiga siin on?F. Kellner. Ah need ei saovi teie midagi?Krümel. Küll ta teile juba ütles mis
wajaF. Kellner. [kõwale] Imelik! [Lära]Klara. Ei, ma ei eksinud mitte. [tõuseb ruttu
üles ja läheb Minna juurde] Minna!Minna. [roosna õnnumisega] Ah, preili.Klara. Ei, wabandage proua Starke.[näitab Krümelile päale] Minna peigmeesKrümel. [tõuseb üles tresetab sõjawäeliselt]Klara. [tänaval xurgelt] Rõõmustab mind.[pausata Minnale] Minna, sa teenid
alles isa juures?

Minna. Muidugi.

Klara. Kuidas ta käsi käib? An ta terve.

Minna. Na ja kuidas veel! Lõõmus nagu kala vees.

Klara. Ja minu ~~veel~~ [kageldab] vend?

Minna. Naor härra? See on alati lõbus.

Klara. Kõneleb mu isa kahel-ka-minust?

Minna ^{siis?} Kui ma õiglase pean olema, ei. Minna katsusin sidet kull korra, aga siis sai ta puruvihaks - Teie teate ju.

[näitab Rudolfi poole]

Klara. [hates] Ah jaa!

Rudolf. Na, Klara, kuhu sina siis jooksed?

Klara [paneb Minna poole pöörates sõrme suuku ja poole, ja astub jälle parem. p. laua juurde]

Minna [kõneleb elavalt kühmeliga, kinnitab ta parem. p. laua ääres olevate isikute poole tähelepanu]

Rudolf. Kellega sa täiel rääkisid?

Klara. See on Minna, sa tead ju, kes varemalt meie juures teenis.

Rudolf. Ja kes prougu? Sina, ma ei taha
looda, et sul minu seljastaga sala-
dusi on? Sa turned niinid, selles punk-
tis ei lase ma enesega maljastada,
Marie. Ahis teie siis on?

Klara. A, midagi, mitte midagi.

3 etteaste

Endisid. Weigelt

Weigelt. [astub tagant poolt sisse] Hanna
Schwalbachi ei ole veel siin. Ja tüüja
kanda ka ei ole?

Esinene kellner. [pahem. p. laua pääl nei-
clates] Pakate ehk siin istet watta?

Weigelt. Ja, see lähiks. siit võib sissekäi-
gu ust silmaspidada [läheb pahem. p.
laua juurde ja näeb ahinnat] Ka mi-
sääb on ju minna.

Minna. [sõbralikult teretades] Tere õhtust
herra Weigelt.

Weigelt. Kuidas sina siis siia said?

Minna. See lühikeste ju nimel wälja
minna.

Weigelt. Aga siia - ?

Elinna. See on niid see kõigepeenem,
herra Weigelt.

Weigelt. So? [kõvale] See on ju kena
seltskond minu jaoks.

Kellner. Teie soovite?

Weigelt. Esialgselt ainult ölut.

E. Kellner. Kõhe.

Weigelt. [istub parem. p. laua ääres,
kus Schmidt istub] Pereõhtust, mu herra
Schmidt. [hojab ajalehte käes ja magab,
ei vasta]

Klara. [näeb Weigelti ja pöörab kopku]
Muu jumal!

Kõik [parem. p. laua ääres, seegi] Mis on?
Miks on juhtunud?

Klara. [tasa Rudolfile] Rudolf, ma
palun sind, vaata sinna [näitab Wei-
gelti pääle]

Rudolf. [Weigelti nähes] Ah, mis edasi!
mug külaline, keda ma ei tunne, ja keda
sina ka ei tunne, kas punud? Meie
elime siin avalikus kohas, kus rahul

peab olema, et jumal teab kellega koos
istud, muidu -! [tõuseb üles]

Heera. [võtab Rudolphi käest kinnija
vaatab talle paluvalt otsa; see
istub jälle]

Weigelt. [En Rudolphi viimaste sõna
de juures tähelepanekusks saanud,
en silmaol senna poole pööranud
ju räägab üles] Võtku pagan! Olen
ma siin lõksu langenud? Saäl
istub ju minu - - terve trobikond?
Kuidas nad mulle otsa pööritse-
vad. Kas aramimna väi -? Ei, ahis
mul vaja on nende eest pekku
panna. Alüüd just mitte. [istub
uesti]

Zernikow. Ah, see on vastu meelt juttu-
mine. Ahie olime nii lõbusad ja nüüd -
[nutuselt] See teeb mu südame nii
nuxraks.

Weigelt. Ma ei vaata küll sinna
poole, aga ma tunnen, et nad
kõik mind vahtivad. Kui ma ennast

ometi ära peita saaksin. Pea, aja-
leht! [võtab Schmidt'i käest ajalehte ära]

Mu härra, teie lubate ehk?

Schmidt. [ärjates] Mis teil siis meel-
de tuleb? Kas te ei näe, et mina aja-
lehte loen?

Weigelt. Teie magate ju?

Schmidt. Ma ei ole aja veel välja ma-
ganud [võtab jälle ajalehe kätte]

Klara. Rudolf, lähme koju.

Rudolf. Mis sul meelde tuleb? Nüüd
jääme just siia [meeliga põvasti]
Mina kulutan siin oma raha, mis
ma enesele tööga olen teeninud;
mina väin iga inimesele julgesti
silma varadada [jaab ruttu oma
õlle ära, hüüab siis] Kellus veel üks
õlu!

Weigelt. Ta tahab mind vihastada.
ainult rahw [Schmidt'ile] Mu härra
mis teie paavstist arvate?

Schmidt. [rõhkiwad häält tehes] Hu!

Weigelt. Teie inestate ka, et ta Ber-

liini tuleb, eks ole?

Schmidt. Kes?

Weigelt. Noh, paawst inna. Lasteie
siis seda veel ei ole lugenud?

Schmidt. Kus?

Weigelt. Noh, ajalehes ju seisab is,
kõne siin esimene pool peal [häitab
umbes üht kohta ehes]

Schmidt. Waatab] Keed on ju lihakim-
had?

Weigelt. Atrige aga, tee ei pannud
seda enne wist tähele. Äpitarsee ju tema
jaaks uut palletti.

Schmidt. [waatab Weigelti natuke
aralt ja nikkub cemale].

Weigelt. Mis tee Bebelist arwate?

Schm. Luidas nii?

Weigelt. Noh, kas ta küll Portuga-
lisse läheb - ta peab ju sääl kunin-
gaks * saama

Esimene kellner. Siin, õlu [paneb Weigel-
ti ette klaasi õlut]

Schmidt. Paewas hoitku, see on küll

hullu majast ära karanud - ma
 tänan! Kellner, maksta! [annab kell-
 nerile raha ja läheb siis ruttu, ikka
 kartliku pilksusi Weigelti poole visat-
 tes, ära].

4 etteaste.

Endised ilma Schmidtitu.

Weigelt: So nüüd on laud tühi [pöörab
 tooli mille pääl Schmidt istunud, ümber]
 Kui ma mitte Schwalbachiga kokku ei oleks
 rääkinud, ma läheksin kohe minema.
 Kui ta ameti vähemalt peab tuleks.

Krümel. [teise kellnerile] Krumbige ameti
 kellner, mis see on? Kas te juba varsti
 süüa ei too?

F. Kellner. Peie ei ole ju veel midagi telli-
 nud.

Krümel Ma ütlesin ju Peile te peate
 koka juurde minema

F. Kellner. Ah, kui te midagi saada ta-
 hate, siis peate seda minu käest telli-
 ma. Palun, siin on kaard [paneab Krü-

melile rööpisaardi ette.]

5 etteaste

Õndised. Schwalbach.

[astub väga äritatudult sisse, piken käib
otsides ümber, näeb Weigelti, ja astub ruttu
sele juurde.] Sääl te ju olete!

Weigelt. [nähtavalt rõõmustades] Ah,
Schwalbachirene! Ka teie tulete aaga hilja.
Te olete ju päris hingetu? ja, ja tükk
maad. —

Schwalbach. [väga äritatudult ja valjusti]
Minu härra!

Weigelt. Tämmake emeti erni pisut
hinge tagasi. [pakub talle tooli.]

Schwalbach. Teie porg on - alatu kelm!

{ Weigelt. [laseb tooli kukkuda] Mis te üt-
lete?

{ Klara [üles hüpates] Leopold!

Rudolf. [hojab Klarat tagasi] Jää istu-
ma

Schwalbach. Kas te teate mista on teinud?
Ja on minu tütaril varastama awa-

telemud - ta tahtis temaga ära põgene-
neda. See peenine võrukael on aga sii-
mati paremaks arvanud, üksinda
plekku panna. aga need 6000 marka,
mis tütar minu tagast ära võttis,
need on ta kaasa võtnud - varas!

Wiegelt. Herra! [haarab klaasi nii-
suguse liigutusega, nagu tahaks ta
seda Schwalbachile päha visata; keegub
aga meelt sunnib ennast naeratama,
tõstab värisema käega klaasi sinu
juurde ja joob ölle ära. Väine pause]

Rudolf. Päh! Ei tea mis siis ei ole!
Nooreherra on ruttu valesti taha-
nud ja tüdrukku asemel raha pih-
ku saanud.

Klara. [etteheitvalt] Rudolf!

Wiegelt. [ennast vägise rahuliseks sun-
dides] Herra Schwalbach ma peaksin
äieti teie päale pahane olema, et
teie minu pojast nii halvasti mõt-
lete. Säl oli küll nõuu, teie tütreaga
ära põgeneda, sest et teie täna hom-

misul tema vastu nii wali olite.
Aga ta mõtles et see teile kaiged
teeks ja sellepärast jättis ta mõtte
pooleli.

Schwalbach. Ta on aga ära.

Weigell. Väike äri reis -

Schwalbach. So? Ja minu raha, mi-
nu 6000 marka.

Weigell. Seda palus ta mind teile
tagasi maksu anda. Siin nad
on lulatab Schwalbachile umbriku
mida ohtelisch talle waremalt andis
kõwale | See on see wiimane!

Rudolf. Ma woin kihla vedada,
et wanamees wale tab.

Schwalbach. [leeb raha] Olgu siis.

Teenerest meistra, mu härra, ei wõi
ühistri ühendusest meie wahel enam
juttu olla. Elage hästi! [ära]

6 etteaste.

õardised ilma Schwalbachita.

Weigell. [langeb pikka meesi toolile ja

toetab pää kae kae wahle]

Krümel. [teise kellele, kellega ta
riius on] Kuidas te minu käest
maksu võite nõuda? Aga ütlen ju
teile Lehmann palus mind tää töö-
ma

P. Kellner. Ah mis, see ei puutu minusse
[Alinna piinab riidu lepitada võtab
viinaks oma rahakoti ja maksab ise]

Rudolf. Ainult mitte riidu! Tõks
lõusalt - selle jaoks oleme ju siin.

Weigelt. Aga ei tea, mu pää on nii
ugane. Seda teavad vist need hulk
küünslaid?

Melodrama

[Weigelt tõuseb üles, tuiqub, nagu
pruurs ta ja lajab tooli lennist
pinni. Alinna ja Krümel ruttu-
vad Weigelti juurde ja toetavad
teda]

Klara. [kes igat isa liigutust hir-
muda on tähele pannud, kargab

üles, kui ta isa tuikuma näeb, ja
karjatab] Ohim isa!

Rudolf. [tõuseb sama püsti ja hää-
rad Klara käest kinni] Sul ei ole
enam isa, sinu koht on oma me-
he juures

Wiegelt. [Minna ja Krümeli en-
nast vägisi üles ajades]

Ohis te siis tahate? Laske mind
ametis, mul ei ole midagi- mitte
midagi.

Orkester algab Wiegelti etteastu-
mise laulu

Wiegelt. [katsub laulda] Ohim ai-
nus mu. . . e. t. e. . . . .

[Hääl jääb kinni, ta tuigub Minna
ja Krümeli tautusel ära. Klara vaa-
tab talle kartliku pilguga jä-
relle. Rudolf hoiab Klara käest
kinni et see liiskuda ei saa. Kõik isi-
kud parempool laua ääres kaastund-
likult järelvaadates]

134.

Essie Cangeb

Kolmas vaatus.

Õnkli tuba ühe sissekäigu ukse- ja ühe aknaga. Äige väene sisse sead, ainult kõige tarvilikum. Wõu- di ole kotiga ja villase tekiga ta- ga seinas, selle kõrval pool laagu- nud tool; paremal pool kõrval kingsepa laud riistadega, selle kõrval pinn. Kaela otsas seinal ripub wana kuul ja müts.

Etendus.

Heigelt ja Emma näitelawa ta- ga]

Heigelt. [Äige wanaks jäänud, rogu- mi walge juurtega, wäga kulumud riietes, istub kingsepa laua juures, lak- tise akna all ja teeb wirgasti tööd.]

Duett.

Emma. [lauub näitelawa taga]

Kes usub et rikkuses õnn,
 See pimesi eluteed käib!
 Mis täna küll kaunis ehkjan,
 See homme ju kaduda võib!
 Ei tunne ma toredust veel,
 Ei ihalda hiilgust mu meel
 Waenuta ma,
 Klureta ka,
 Rahul lihtsate riietega!

Wigelt Kui vast

Siin ilmas ehk rõõmuta,
 Liiguta rätik,
 Ei jää siis sina töömata,
 Jäme leib,
 Misteenid tehes rasket tööd,
 Klaitset siis,
 Kui pole higis tuda säd!

Emma. Tralala! Tralala!

Weigelt. See väikene lõokene saäl all on mulle päris õnnistuseks. Kui ma hilja kõnni saapaid olen paiganud ja hommikul siis sulgedest välja ei saa - kui ma ütlen sulgedest, siis arvan ma älekotti - siis arata mind ikka tema rõõmus laul ja tuletab mulle meelde, et aeg on tööle hakata. Ja mul on ault, üheksanne on juba esimene, ja mul puudus viiekümnest kümneks margaks veel kaks marka ja kuuskümmend penniingi. - Ah ma armeti häa mees see Jaanet, et ta 15 margaga kuus rahul on. Muidugi ma aleksin wanduda võinud, et mul müdagi ei ole, siis ei aleks mul seda veksleid sugugi tarvis marsta olnud; ehk ma aleksin võinud ütelda, et veksel võltsitud on? Pfui Gottlieb, sa oled vilets mees, sa saaksid veel sellega valmis, et ema enese liha ja vere vangimajasse saada dksid. Pfui

pagan! [väike wateaq siis nauratades]
 Aga mul ei ole ju tarwis ennast söimata,
 ta, ma ei tea ju seda mitte - ei! [sõr-
 mede pääl lugedes] Kelituhat wiissada
 marka sain ma mööbli eest ja muu
 kraami eest, wiis aastad iga kuu wiis-
 tütkümme marka, teeb äheksa sada
 marka, miuid puuduvad weel kuu-
 sada marka. Kui ma need ka ära
 olen tasunud, siis woin ma rahuga
 hauda minna; kui armas Jumal mul-
 le siis ütles: Gottlieb, tule, siis ei hoja
 mind midagi enam tagasi. Aga
 miikaua irka miuid kui wirgasti, [teeb
 heolega tööd] Kui inimese ka kes teab
 kui auus on, kui tal aga auusatt
 nimi ei ole, siis on ta hulgas. Jasi-
 da ei pea minu kohta keegi ütlima.

2. lühenus.

Heigelt. Minna.

Minna. [suweräätiruga, kow käes, as-
 sus sisse] See hommikust, härra Heigelt

Noh juba jälle töö kallal?

Heigelt. Muidugi, Minna. Rõõmustab mind väga, et sa tuleid, aga sa ei pea mitte pahaks panema, kui ma ennast eksitada ei lase.

Minna. Hoidku, mul ei ole ka sugugi palju aega.

Heigelt. Wõta emale ametisse leentool säält tagapoolt lähemale ja istu natuke minu juurde, meie võime siis natukene juttu ajada.

Minna. [Tuob kaksise tooli ja istub Heigelti juurde.] Kui te lubate, härra Heigelt, siis olen ma nii vaba

Heigelt Mis sa siis teed ka Minna?
Kas äri hästi läheb?

Minna. Noh, karmis kenasti, praegu-
sel ajal peab rahul olema. Meie tää-
disime nüüd ka lõunasöögid vee-
raste jaoks sisse.

Heigelt. So? Missugused võivad teil
siis käivad?

Minna. Paar vaest üliõpilast, voo-

rimed, üks endine pangadirektor-
kois läbisegamini.

Heigelt. Ja asi tasub ennast ära?

Minna. Väga palju nüüd just järele
ei jää, aga äri saab inimestele rohkem
tutvaks

Heigelt. Ja sinu lapsed?

Minna. Kois en teavad, jumalale tänu

Heigelt. See on pää asi.

Minna. [kimbatuses] Herra Heigelt,
mul oleks üks palve Peie vastu -

Heigelt. Ladu aga välja! õgaremeti
ei häbene?

Minna. Ma küpsetasin nimelt täna
lõuna laua jaoks anipraadi. Küünd ta-
haksin ma ometi julge olla, et ma väe-
raste es endale häbi ei tee; sellepärast
tahaksin ma asjatundja otsust kuulda
saada. Peie olite ometi asjatundja,
vähemalt endisest ajast - [ruttu] Kas te
ei võtaks ani natuke katsuda? [võtab
kõivist ühe ani ritsi ja pakub seda Heigelti
tile]

Heigelt. [vaatab wiltu anipraadi pääle ja hingab häämelega seda lõhna sisse]

Hm! Ah! Sinu usaldus on mulle ju suureks auuks, ja kui sa tõesti arwad, et minu otsus müüa andes on -?

Minna. Kuidugi, härra Heigelt, muidugi Weigelt. Siis tunnen ma ennast koguni kohustatud olema - [waatab anipraadi ja hammustab] Hm! Ah! Wäga hää, Minna, väga hää. [süües] Tead sa ka, et ma sest saadik, kui sa minu juures ära oled, enam anipraadi näinud ei ole?

Minna. Ja, ja, ajad on muutunud.

Weigelt. Ja, ja kuidas weel! Enne müütuks ei olnud mulle mu kõrge kell hää küllalt, ma lasksin ta üle pullata; pärast pidin ma kuld kella jälle hõbedaks tegema.

Minna. Aga näture rohkem wõite keelde amale küll ikka lubada, härra Heigelt, kui Te tahaksite.

Weigelt. Kuidas sa seda arwad?

Minna. Esites oleme meie ju Teid nii sagedasti palunud, meie juures söömas

käia, vähemalt pülapäeviti.

Deigelt. Sa tead, ma ei lähe kaamelega inimeste hulka; ja siis ei ole mul ka aega palju valjas käia, ma pean tööd tegema.

Minna. Te peate aga aineti vahel ka puhkama ja nature meelelahutust otsima. Seda olete te ise enesele võlgu. ^[pooles enesele]

Deigelt. Kuu ma kellegile muule võlgu ei oleks kui iseendale, siis lähemaks juba asi, aga nüüd —

Minna. Ja kui Te ka meie juurde ei taha tulla, on ju veel teisi inimesi olemas, kes Teile lähemal seisavad, päris lähedal, —

Deigelt. [on Minna kõne ajal iseka ägedamini taldade pääle, mille kallal ta tööd teeb, tagurud, ja seda melega, et mitte kuulda mis ta räägib, tõuseb nüüd üles]

Soo tallad on valmis.

Minna. [ka ülestõustes kõvale]

Sellest ei taha ta midagi kuulda, see
vana jonnipulk!

Weigelt. Minna, ta ei ole mind ameti
ära arnud?

Minna. Härra Weigelt, ma lubasin
teile, et ma waikin, ja ma pean oma
lubamist.

Weigelt. Siis on häa. Kiind tulewad prei-
lidaura saapad käsile, kes siin alu-
misel korral elab [võtab ühe kaasterak-
va taapa ja hakkab jälle töösse!]

Minna. Kui te ameti oma terwise eest
natuke rohkem hoold kannaksite, härra
Weigelt?

Weigelt. O, ma olen päris terve.

Minna. Teie peaksite enese eest rohkem
hoolditama. [võtab pudeli väini kätt!]

Maadake, siin on pudelikene roothveini,
mis Krümel hiljuti valmistas.

Weigelt. Wein? Ahis sa küll mõtled, see
on liiga kallis minule.

Minna. Ta ei ole ju nii kallig, meie
ostame punased iästrad madalt usna

odavalt. Katsuge aga, ja?

Wiegelt. Ei, Minna, ma ei taha ennast
sugugi harjutada kangaid jooksiid
joema. Puhas vesi on kõige parem,
selle juures jääb päa selgeks.

Minna. [paneb skates pudelijälle korsi]
Kui te aga ka mitte midagi minu
pääst vastu ei taha võtta!

Wiegelt. [lakkelt] Siiski, Minnapere, siis-
ki. Kiirese selle eest, et mul palju tööd
oleks, seda võtan ma inna vastu. Ma
ei nõua ju sugugi, et te oma uued
saapad, minu juures teha lasete, aga
paikamise töö - sa ei ole mulle ammu-
gi enam midagi teonud.

Minna. O, ma waatan koke kadus jä-
relle, homme tuleb ma jälle.

Wiegelt. Sa tahad juba äraminna?

Minna. An juba aeg, ma pean kõiki
minema. Jumalaga, härra Wiegelt.

Wiegelt Jumalaga, Minna [ulatab tall
kätt]

Minna. [häbelikult] O! [pühib käe pollega

puhtaks!

Heigelt. [vaatab oma musta päth ja üt-
leb naeratades] Parast pühi käsi puht-
daks

Alinna [raputab Heigeltit tublisti päth]
jumalaga! [äraminnes kõwale] Küll on
hale rixast meest näha, kes veel vaesem
on kui meie sugune [ära]

3 etendus.

Heigelt üksi.

Heigelt. See Alinna on hästi inimene. Ma
sain küll aru, keda ta nende teiste in-
meste all arwas, kes mulle lähemal sei-
savad. Aga ei, ma ei taha mitte! Ja
kui ma mitte nii madalasse ei oleks
vajunud - kui ma ütlen madalasse va-
junud, siis arwan ma äieti kõrgele
tõusnud; sest enne elasin ma ainult
üksi treppi ülesse ja müüd siis. Ma olen
liiga kõrgele kipunud. Aga need en-
guni ülearused mõtted, mis mind töö-
juures ainult eksitavad, ja ma ei taha

ennast eksitada lasta, ma mõtlen ainult
Laura saabaste pääle [teel jääd]

Hetendus

Heigelt. Emma

Emma. [lihtsas kleidis, põlle ja hommiku-
tanukesega, astub tasa sisse] Siin
peab see olema. Õigus, sääl istubgi king-
sepp, näib õige vana mees olewat? [kõha-
tab kõvale] Hm! Hm!

Heigelt. [ülesvaadates] He? Sääl on ju
keegi. Laura preili ehk raguni? Ei, see ta
ei ole. Võib olla mõni uus töötaja [tou-
seb üles] Teie soovite mu preili?

Emma. Oh olen mehe naine, mu tava,
ma elan siin majas, Teie all, ja taht-
sin Teie käest küsida, mis - [kõvale]
Ohul tuleb ette, nagu oleksin ma seda
nägu juba ennem näinud?

Heigelt. Ah, mis on siis?

Emma. Minu mees on natuke kartlik,
mina olen seda küll vähem, agci
siiski tuleb natuke hirm pääle, kui õi-

siti, kui majas kõin walt on niisugust
ühetoonilist rapsimist kuulud. See tu-
le siit ülewalt, ja selle pärast tahaksin
ma järele waadata, mis te õsiti teete?
Weigelt. See on imelik küsimine. Ma teen
tööd.

Emma. Kesköösel?

Weigelt. Ja mu armas prouakene. Päe-
wal on ainult karksteis kümme tundi,
see on liig vähe, wasele painajale ring-
se pale [Kardlikult] Ega Teie ei taha
aneti majaperemehele kaewata? Wänge
tehke seda, ta ütles melle wiimaks veel
üllesse, ja

Emma. Ka see hääl on mulle nii tutaw
ku jumal, Teie ei ole aneti mitte? Saban-
dage, mul tuleb ette nagu oleksime
me teine teist ennemalt näinud, mitme
aasta eest - mina olen sündinud Ferni-
ckow, Emma Fernickow.

Weigelt. [Edmatast ja pööral ära] Ah so!

Emma. Ja teie? Ja, Teie see olete - härra Wei-
gelt -

Weigell. [wainis]

Emma. Pe wainite? Ma eksin siis?

Weigell. [tumedalt] Ei, Teie ei exsi mitte

Emma. Aiga see muudatus - kuidas +
siin wälja hää?

Weigell. Kas ma oma paikamise tööde
jaoks mõne äriüritusi pääkuulitsas pean
üürima

Emma. Wabandage küsimust. Teie käsi
käte küll wäga halvasti?

Weigell. Kui teil häämeel seda kuulata on,
ja.

Emma. Häämeel! O Teie ei usu sugugi,
kui kurwaks mind see leidus teeb. See teeb
mu tuju halvaks, ta matab mu hinge
kinni, ma ei saa enam ühtegi lõbusat
laulu üle huultele

Weigell. Kuidas? Teie olete see wäike
lõoke, kes iga hommiku minu akna all
lõõritab?

Emma. Minu laul eksitab Teid? O,
ma jätan selle maha

Weigell. Mitte sugugi, just wastuoksa,

soovin ikka seda väikest linnukest näha
saada, kes niipalju lõbusaid laulusid
oskab - Teie ei pane seda ameti pakaks? -
[tumedaalt] Teie siis olete

Emma. Kui te seda teadnud oleksite,
siis ei oleks te küll soovinud seda väikest
linnukest oma juures näha saada -
seda tahtsite te ameti ütelda?

Weigelt. [kindlalt] Ja. [sobralinult] Aga
et see müüd ameti sündinud on, ei ole
ma selle üle pahane. Ma luban Teile ko-
guni, et ma ääsi võimalikult tasa
olen; aga tööd päris maha jätta ei või
ma

Emma. Härra Weigelt, kui seda teie tütar
tears-

Weigelt. [nuttu] Teie tunnete Klarat? Teie
käite tema pool?

Emma. Mina äieti vähem, aga minu õde
Marie

Weigelt. Ja, õigus, Marie! Ahul oli seekord
päris kahju - Teie teate ju, mis ma arwastu-
- Teie õde meeldis mulle äige hästi. Ta on

an nüüd ka vist juba mehel?

Emma. Ei tema pidas paremaks vanaks
tunduruseks jääda.

Weigelt. O, mispärast siis?

Emma. Ta ei taha seda küll ütelda
aga meie teame seda kõik, ta armastab
ikka Teie poega.

Weigelt. [rõõmsalt Emma kätt suru-
des] Täiesti? Ah, see on ilus temast, väga
ilus - [kõhates] kahju!

Emma. Härra Weigelt, kas see tõsi on et
Teie poeg Amerikas on?

Weigelt. Juba viis aastat - Amerikas
või mujal, ma ei tea seda mitte.

Emma. Teie ei ole siis mingisugust
teateid tema poolt?

Weigelt. [raputab pääd]

Emma. Ah, Teie olete siigse raketsemise
vaart!

Weigelt. Ahina? Kuidas mü? Et minu
poeg, minust enam midagi ei hooli?
Selles olen mina ise süüdi.

Emma. Teie, kes teie enmast tema eest

ohverdasiite?

Weigelt. Just sellepärast! Minu Leopold on lapsest saadik sellega harjunud kedagi teist ilmas rohkem armastama kui iseennast. Ahis tema sinna parata võib, et mina ~~mina~~ naisuigune esel olin, ja teda nii halvasti kasvatasin? Ahina ei taha, et mind kahetsedaks, ma ise keelisin omale selle leeme, ma ise pean ta ka ära sööma. Ahidugi, mõru ta ju maitsel, see on õigus.

Emma. Aga Klara?

Weigelt. Värsige sellest. Kui te teda tunnete, siis on ta Teile vist ka jutustanud, mis ma temale olen teinud.

Emma. Ah, see on ju ammu ära unustatud.

Weigelt. Ei, naisuigust asja ei unustada ära. Ja kui tema ka tahaks aga tal on mees ja see vihkab mind - tal on ka selleks õigus. Ah ei taha nende kake vahel tungida.

Emma. See ei tunne härra Starket, ta

tubli, ainus mees.

Weigelt. Lapuke kui kaks meest nii teine teise vastu on seisnud, kui meie katekesi, see jätab lõhe järele, mis raske jälle äraparandada on

Emma. Kas teil siis sugugi igatsust ei ole ema lapselapsi näha saada ja neid suudelda?

Weigelt. [kalelikult] Ahhinnu lapse lapsi!

Emma. Kaks tublit poissi, ühe nimi on Gottlieb

Weigelt. [rõõmust hülgava näoga] Gottlieb! Just nagu mina. Haha ha! [naerab järk-järgult ikka väljuvini, kuna see viimane tasaraks nutuks muutub.

Wajub oma tööpingile ja pühit silmist pisaraid - väike vakealg! Siia on vist suitsu vingu -

Emma. [astub tasakesi lähemale, polvitab Weigelti kõvale maha ja laulab!]

Ei pisarate pärast sa
Ei tohi ial häbeneda,
See tuleb ikka südamest,

Kui pisar veeb silmadest,
 Ka kõige raudsem, kangem mees
 Kõib vahel seista silmavees!
 See pühkam hinge liigutus
 On taeva taadi kingitus!

Kui jõuab valju vanadus
 Ja kurvalt kaob kenadus,
 Kui kehagi jui nõrgaks jääb,
 Sul taeva täde allus jääb!
 Ei pisart tohi põlata,
 Sest armastusest räägib ta?
 See pühkam hinge liigutus
 On taeva taadi kingitus!

Weigelt. [Emmale sõbralikult otsa vaadates]

Ojaltuud on siis ta nimi?

Emma. Ja, härra Starke ei tahtnud hakatuses küll mitte-

Weigelt Seda ma usin

Emma. Aga siis tuli see raske tund, kus üksigi mees ema naise soovi täitmast ei jätta, siis palus Klara et kui pois laps

tule, siis peab ta nimi Gottlieb olema ema
südamekahastuses ütles Starke „ja“ ja kui
kord „ja“ üteldud, siis jääb ta ka selle juur-
de.

Weigelt. [Järele mõeldus] Gottlieb! [Aarata-
des] Kas kena poiss on?

Emma. Sõbralik, awalik nagu on tal ja
hää süda ka

Weigelt. See on tal temast, Klarast.

Emma. [Ülestõustes] Papa Weigelt, mul
on üks mõte. Klara korteri vastu üle
mullitsa on üks kohvimeja; kui me sin-
na läheme ja ära ostame, kui Star-
ket kodus ei ole-?

Weigelt. [Ülestõustes] Mis te mõtlete siin
tema majasse? - Ei!

Emma. Kiri te ei taha! Teie võiksite ju
kohvimejas sodata, ma taaksin siis
lapsed sinna, väikese Gottliebi -

Weigelt. Väikese Gottliebi!

Emma. Mõelge selle asja üle järele, ja?
Ehk ei, asi on makatõttud Täna pää-
le lõuad läheme, niid ma ei saa

ma pean selle eest hoolt kandma, et mu mees midagi sinu saad, kui ta tundisid andmast kodu tuleb. Kägemise ni siis, härra Weigelt.

Weigelt. [pool mõtetus] Kägemiseni.

Emma. [pöörab jälle ümber] Härra

Weigelt, kui teid ennist jälle nägin, nii-nii koguni teine kui enne, siis läks mul süda raskes, et ma teile viie aasta eest pord - Te teate ju - nii helku asju pidin ütleva. See pord ei läinud see teisiti, täna aga talassin ma seda jälle hääks teha. Teie tulite täna pääle lõunat ühes, eks ole, wanaisake?

Weigelt. [sõbralikult naertes] Wanaisake? [nikutab päaga] Ja, ma tulen ühes-wanaisake! [vaatab Emmale sõbralikult otsa. Oõlemad naeravad vastamisi, ta viskas talle muu ja jookset ruttu ära]

Eesriie langeb!

Muudatus.

Lühtsalt aga koduselt sisse seatud tuba
Rudolf Starke juures. Hessurus, paremal-
ja pahemal pool kõrvaluksed. Tagaseinas
puhveti kapp. Sohva, laud toolid j. n. e.

1 etendus.

Rudolf, Karie. [istuvad pahem. plaua
juures ja joovad kohvi.]

Klara. [puhveti kapi juures, löikab tema
kõrvalseiswate poisikeste Gottliebile ja
Karlile wõidlika.]

Karie. [Rudolfile ütle kirja tagasi andes
mida praegu lugenud on, pool waljusti.]
Ah, härra Starke, see kõik ju nii awalik,
nii auus, Kas te weel ei usu, et täänks
inimeseks on saanud?

Rudolf. Ja, ma usun seda häda on kõi-
ge parem õpetaja

Karie. Ja teie ei taha teda ikka weel
mitte tagasi puitsuda?

Rudolf. Mitte enne, kui mul tõendus on et ta meheks on saanud, kellel kindel iseloom on, ja kelle kätte miisugust pehmet plikat nagu teie olete, ilma mureta usaldada võib.

Marie Kes siis minust räägib? Mida olen ammugi lootuse maha matnud.

Rudolf. [vaertes ahwardades] Na, na, mitte valetada.

Klara. [ümber pöörates] Mis saladused teil siis sääl jälle on? See tuleb mulle nüüd varsti kahtlase ette.

Rudolf. Ära ole uudishimuline. Klara, võib olla puustub asi sinu sündimise päeva kingitusesse.

Klara Ah, see on ainult wabandus!

Gottlieb. Emma, ma tahan süüa!

Klara. Koke, koke!

Karl. Kelle jaoks siis see süis võileib on?

Klara. Sinu jaoks, Karlisene [arnabte-male wõi leiva]

Karl. Ah, ainult nii väikene? [Tõstab maha ja sööb!]

Rudolf. August!

Gottlieb [Klara] Kas isa mind arwab?

Klara. Muidugi [Anna temale ka ühe
võiteiva.]

Rudolf. August, tule siia!

Gottlieb [Rud. juuade minnes] Mis sa ta-
had, isa?

Klara. [ette poole tules] Mis pärast sa poi-
ssi ispa Augustuks hüüad? Tema nimi
on ju Gottlieb

Rudolf. Tema nimi on Gottlieb, August
ta peab mõlemate nimedega harjuma.

Klara Ah mis? Pois lähel veel päris se-
gases?

Rudolf Mis pärast? Ma ei usu mitte.
August, mine aige töö tuppa ja ütle
Hempelile et ta siia tuleks.

Gottlieb. Kõhe, isa. [ära parem. poole]

2 etendus.

Endised ilma Gottliebita.

Klara. Ma pean sulle ütlenud Rudolf
et ma su pääle tõsiselt pahane olen.

Rudolf. So?

Klara. Ja kas sa mitte ei lubanud, et
poisi nimi Gottlieb peab olema?

Rudolf. Aluidugi, ja ta sai ka miis-
titud.

Klara. Aga sa ei hiiua teda Gottliebiks

Rudolf. Kas ma sulle seda lubasin?

Klara. Hääkene, sina, kes sa ikka hoop-
sed, et sinu sõna kindel on kui kivi,
kindlam kui puu ja saud.

Rudolf. [on üles tõusnud ja võtab Klara
ümber kinni]

Klara [pöörab pahaselt pää ära]

Rudolf. Sa oled siis väga ännetu, et sul mi-
suguse halb mees on?

Klara. Ah, mine

Rudolf. [kelmlikult] Sul on silmapilksusi,
kus sa kahetsed, et ~~sa~~ sa mu naene oled

Klara. [pöörab ruttu ümber ja kaelustab teda]
ei, tõesti mitte

3 etendus

Endised. Gottlieb. Hempel pak. p.

Gottlieb ^{See} Siin on härra Hempel.

Klara [laseb ruttu Rudolfi lahti ja istub
Marie kõwale sohvale]

Rudolf. Kuuloge äige, Hempel, kes tegi mulle
 siis need uued saapad?

Hempel. Ma arwan see Dresdenist sell.

Rudolf. Ma palusin veel minelt, te peate
 mu konna silmade pääle kalastama - päris
 häbi et ma amast töötoast paari meist-
 likka saapaid liisa. Ma pean neid
 enesele veel ise tegema.

Hempel. Sedaküll ei ole, meist, ma võtan
 Teil määdü ja siis võime me ju uue liis-
 tie teha.

Rudolf. Ja, pärast [võtab lauvalt paar ra-
ha rulli] Täna on laupäev. Sähne
 makske nädala palgaad ära. Lipsky
 on vist üks päev puudunud?

Hempel. [wabandades] Ja, kolmapäeval,
 kui me ta naise maha matsime.

Rudolf Ma tean [tasa Hempelile] Pistke
 see kakskümneksine margaline ühes
 palga juurde [annab Hempelile raha] Aga
 kandke selle eest hoolt et ta mind tä-

nama ei tule.

Hempel. Ah, meister, Te olete emeti -

Rudolf. Hail! Parast wõite mul mästi wõtta.

Hempel. [Lähel ära pahem. p.]

Rudolf. [parempool Gottliebile] Kas sa ema ülesannetega juba valmis oled?

Gottlieb. Ja, terve tahuel on täis.

Rudolf. Siis wõid sa Karliga natuke aega wäljas hooi püäl mängida.

Klara. Gottlieb!

Gottlieb. [Rud'le] Kas ema mind arwab?

Rudolf. Muidugi, mine sinna.

Gottlieb. [Klara juurde minnes] Mis sa käsed, ema?

Klara. Waata ilusasti Karlikese järele, kui te wäljas olete, ärge liiga metsikud olge.

Gottlieb. Aga palle wõime me emeti mängida?

Klara. Ja, aga akna ruutused ei tohi sisse wiata.

Gottlieb. [Karlile, kes ikka veel maras istub, käest kinni wõttes] Tule, me lähme wälja.

[Karli väest kinni võttus kuskelt ära]

4. etendus.

õndised ilma lastita.

Klara. [Mariele!] Kina ei pea siis teie saladusest midagi teada saama?

Marie. Kina ei tahi midagi ütelda, küsi oma mehe käest

Klara. Ah see! Selle mürakaru käest ei saa ühtegi sõna välja!

Rudolf. Võib olla saad ameti, kui ta ilusasti palud

Marie. [üles tõustes] Ah ja, tehke seda, mul kipitab nii kui nii südame pääl, et mul Klara ees niisugune saladus peab olema.

Klara. [ka üles tõustes] Te teete mind ikka uudis himulisemaks.

Marie. [Rudolfile] Kas ma teid üksi pean jätma?

Rudolf. [naeratades] No, sellega ei ole ameti niisugust ruttu.

Marie. Ja, ja. Klara annab viimaks

weel - ei, see on rumalus. Aga ütlege talle
kõik ära, see on parem. Jumalaga, ma
näen teid weel täna õhtul [keskelt ära!]

5 etendus.

Endised Mehlmejer.

Mehlmejer [astus keskelt sisse, tuleb Ma-
rielle vastu, sosistab talle midagi kõr-
wa sisse ja paneb siis sõrme suu peäle,
tähtenduseks, et ta waikima peab]

Marie [raputab pääd ja täheks rullu ära]
Klara. [selle wahetees Rudolfile] Koh, sa
hirmus salasepitseja?

Rudolf. Koh, kui sa nii pääle hakkad,
ja paluda ei taha, siis ei saa sa mi-
dagi teada

Klara. Ah ära piina mind ometi kau-
em.

Rudolf. Ko minuigi pärast. Oli siis-

Klara. [Hojab uudis himulikult kõwad
pikkis!]

Mehlmejer. [ette astudes] Ma ei eksita ome-
ti mitte?

Klara. [kokkudes, rõwale] Ah see on emeti
hirmus [istub sohwa pääle ja wõtab kudu-
mise töö kätte.]

Rudolf. Waata imet, Mehlmeijer! Klarul-
dane külaline.

Mehlmeijer. Olga wäga armas, eks ole?
Minu naene on ka siin.

Klara. Emma? Kus siis?

Mehlmeijer. Tä sai poisid kätte, see tään-
dab ta mängib nendega wäljas hooi
pääl.

Klara. Kas ta siis sisse ei tule?

Mehl. Ja muidugi, pohe, talon weel
enne wäike käin teha.

Rud. Noh, kuidas abielus läheb ka?

Mehl. O ma tänan, wäga hästi. Kui
ma ainult niipalju tunda andma ei
peaks, ehk kui ma mad wähemalt kodus
saaksin anda! Aga neli treppi ei roni-
noored naisterahwad häa meelega ülesse
[Tasa Rudolfile, tēda rõwale wiies] Sina,
Starne, mul on sulle midagi ütelda;
minu naene on ühe tēlliduse teinud.

Dudeldidum!

Rudolf. Tähti? Ah, siis soovin ma emne.

Ahelm. Ah, rumalus! Aga pean seda sulle nelja silma all ütlesma, kui see naene ära läheb.

Rud. Sellega ei ole veel praegu ära, tema ootab praegu ka ühe leiduse päale.

Ahelm. Siis tule mulle järele; ma ootan siin kõrval kottimajas Wagneri juures. Ah so, mis ma sinu käest küsida tahtsin - [trummeldab ühe passaga Rudolfile öla pääle.] Sa ei pane seda emne ti pehaks, et ma sulle raha veel tagasi ei ole andnud?

Rud. Missugust raha? Sa ei ole mulle ju sugugi võlgu.

Ahelm. Miks? Ah, see rõõmustab mind. Aga arvasin, sest et ma ju kõikide tutavate - Dudeldidum! Siis võid sa mulle ehk kümme marka laenata?

Rud. Kas sa juba jälle sees oled?

Ahelm. Ainult mõõdamised rahakil-

sipus. Sa tead ju, mul on rikas tädi
 Bremenis, rikas onu Hamburgis ja rikas
 vend Lõuna mere saartel. Kui üks neist
 sureb-

Rud. Ühakkatus! pärim ma

Mehlm. Ei mina Lõuna rübara päale
trillerdades! Sa ei taha siis anda?

Rud. Pärast, saame näha. Mis jaoks
 sulle sada raha tarvis on?

Mehlm. [võtab Rud. käest sinni] Tead
 sa, ma tahan oma väikese naisele
 suurt rõõmu valmistata. Ta kaebab
 eila öhtu, et ma nii halbu sigarid
 suitsetan; üheksanne on tema sin-
 dimise päev, siis tahaksin ma temale
 väikese kastikese täis-
 peenikesi Pe-
 galiaid - rinkiada, ma suitsetan
 nad temale ette.

Rud. See on ju väga armas sinust

Mehlm. Asi on siis makatehtud [surus

Rud. kätt ja läheb klara juurde] ju-
 malaga, proua Starke, ma tulen
 pärast jälle tagasi õmmale järele

Dudeldidum [kuskelt ära]

6. etendus.

Rudolf. Klara.

Klara [ruttu üles tõuskes]. Ometi kord läps ta ära. Kiind ruttu, enne kui meid jälle keegi segab.

Rudolf. Mitte nii äritatult. Sisu rahulikult siia ja kulla päält.

[wiib Klara parem. poole toolile]

Klara. [istub]

Rudolf. Sellest on nüüd viis aastat ta gasi, kui sinu wend häkki ära kadus

Klara. [uuskarates] Leopold?!

Rudolf. Rahu! [Swurub ta ärnalt jälle istuma] Keegi ei kuulnud temast

midagi, ja ta oli nii hästi kui kadunud. Siis, umbes aasta eest, sain mina endise tuttawa käest kirja, kus juba ammuigi üle mere oli rännanud, et oma enne uues ilmas otsida. Minu tuttav sai tääl kelligi teise tuttawaaga tuttwaks ja arwas et see mind huvitaks,

selle teise tullaava üle teateid saada
Klara. [ülelõustes väga äritatud]
 Ma olin muidugi uudishimuline
 küllalt ja jätkasin seda kirjavahetust,
 ja nii sain ma siis aegamööda teada,
 et noor tületallaja saatuse poolt
 küll kõvasti pigistada on saanud,
 aga emeti, nagu näib, ka väga
 hästi õpetuse on saanud. Tä on tööd
 tegema õppinud, on kasulikus
 inimeseks saanud. Koiksuguste kirjade
 ettevõtete järel on ta viimati
 kauplema hakkanud. Ah, mälesin
 mina, kaupmehes, kui ta ka kes teab
 kui auus on, aga kui tal raha ei ole,
 on emeti üks naru. Siis vätsin ma oma
 rahakotusse - palju mul ei ole ju - ja
 saatsin ta temale.

Klara. [istuma jäädes ja paludes kasa
Rudolphi poole sirutades] Rudolf, ma
 palun sind, ära piina mind. Mis on
 Leopoldist saanud?

Rudolf. Ma loodan, tubli mees, ja

kui ma sulle nõuu võin anda - sa tead,
 ma ei ole sinu kolmekümmeend tubandat
 marka kunagi puutunud, siis anna
 see raha temale; ma usun ta kannat
 hääd protsenti.

Klara ja kui sa kümme korda raku
 ütled, ma ei saa enamast enam hoida
[kargab üles] Sa armas, hää, kallis mees!
[langeb talle kaela]

Rud. No, no, Klara, ära mind ära pägis-
 ta. Sugu ei ole ju sugugi veel otsas.

Klara. [silmi kuuva tades] [Suidas?]

Rud. Poisil on veel vanad armastuse lood
 päris.

Klara. Armastuse lood? Ega emeti kka-
 ri?

Rud. Ahis mitte? ja see meeldib sulle
 äiti tema juures. [võtab kirja taskust
ja annab ta Klarale] Säh, loe seda kir-
 ja.

Klara. Ohu jumal, ma olen päris tegane
 nõuu pärast. Ahis siis müüd sündi ma
 peab? Sul on temaga muidugi midagi

es? @, ütle mulle rõis.

Rud [tagasi tõrjuvalt] Rahu-
rast. Kiige päält mine oma tuppa-
loe rahulikult kiri läbi, siis võime
me ~~me~~ ju pärast rõis läbi rääkida.
Küüd pean ma ka natuke wälja mi-
nema.

Elara [ulatab Rudolfile käe] Rudolf,
kui ma mõnikord ka natuke mossis
olen, mitte ikka nii nagu sina käa-
melega tahaksid, ära ole minu pää-
le pahane - ma armastan sind ometi
niiwäga, niiwäga, ma ei saa seda
sugugi ütelda.

Rud [tõde õrnalt emale tõrjudes]
Elina, wanaameer, mine, ma tean juba,
mis sa mulle oled.

Elara [läheb parem. p. ukse juurde, kui
ta seeläbi wälk, astub talle Emma vastu,
paneb sõrme suu pääle ja näitab tuppa]
Elara kirjutas tasa! Ha!

Rud [tehnatanult] Elis sääl on? Elis
sue wiqa on?

Klara. O, midagi, midagi ma olen
nii äritatud, ma loen ruttu kirja
läbi [ruttu parem. p. ära, on kumeda
kuudas ta ukse lukku paneb!]

7. etendus.

Rudolf [üksil]

Rud. [kuna ta kumbe wahetab] Kõ-
nok, ta paneb ennast luku taha?
Haha! Ta ei taha ennast selle kuwi-
tawa lugemise juures eksitada las-
ta. Kuudas ta rõõmustab, et Leo-
poldist veel korralik inimene on saad-
nud! Ja, ime see ka on, sest sellest
poisist oli juba lapsest saadik näha,
et talt mund ei saa kui päewawaras
kõul on veel meeles, iga siemapiik
oli ta isewiisi riides! Täna kustas sam-
metis, homme kirjutas maduse ülikon-
nas. Kõrti päris pääd, et talle ikka
uusi jakisid ja püssa wälja otsida.
Aga nende püsside pääle, mis talle
kõige tarwilikumad oaks olnud, pu-

nase ja sinisetriibuliste pääle ei tulnud
keegi [keskelt ära]

8. etendus.

Emma, siis Weigelt, Gottlieb, Karl,
Emma. [avab ettevaatlikult ukse ja
räägib siis tagasi] Õhk on puhas, ta
on ära läinud [astub sisse]

Weigelt. [Karl süües, Gottlieb näekorwal,
astub ka parem. p. sisse, kartlikult]

Teie aruate siis, et ma seda julgeda
võin?

Emma. Siia jääda? Ahidugi. Klean-
ra tahab silmapieks üksi olla, et
ühete tähtsal kirja lugeda ja poisid
ei anna talle sugugi rahu. Noh,
kas ma arua + asja hästi olen teinud?

Weigelt. Siin ma arni väga hästi. Kui
ainult - [vaatab kartlikult ümber]

Emma. Ah, kes siis nii kartlik on! Pää-
legi on ta nüüd minu mehe juures
ja see valmistab teda ette.

Weigelt. Helderke, Teie ei taha temale me-

ti ütelda, et mina - ?

Emma. Ohridugi. Arwate Te siis, et Capsed seda ära ei lobise?

Weigett. [On parem poole teelik istunud ja Capsed põhede päale wõtnud] ja, see on küll wõimalik. Ütle mulle, Gottlieb, kas sa siis teadsid et sul wanaisa on?

Gottlieb. Aga ega ma emeti nii rumal ei ole! Kõigil lastel on ju wanaisa.

Karl. Ohinul ka.

Weiç ja, sinul ka [Gottliebile] ema jutustas sulle wist seda?

Gottlieb. Ema? Ei, tema nuttis ikka, kui ma wanaisa järele küsisin, ja isa-
Weiç. Ah, mis isa ütles?

Gottlieb. Aga ei tea, kas ma seda tohin ütelda?

Weiç. Ütle aga pääle, minakannatan palju ära, nii siis?

Gottlieb. Tema ütles, sina oledat liiga uhke, et meie juurde tulla.

Weiç. Liiga uhke! Ah, kui midagi

muud ei oleks, sellega saaksime juba
teine

Gottlieb. Sa jääd siis niid meie juur-
de?

Weigelt. Kawalt küll, sinu isa ei salli
mind.

Gottlieb. O, siiski! Minu isa on kõike-
de inimeste vastu hääl, ta ei wõi ai-
hult neid sellisid sallida, kes liiga
palju juuwad. Kas sa ka liiga palju
juod?

Weigelt. Ei, mu pois, ma ei söögi lii-
ga palju.

Rudolf. [wärgast.] Ei, see ei ole võimalik!

Emma. [kes keskuse juures keula-
nud on.] See on tema hääl.

Gottlieb. Isa tuleb! [kargal maha]

Weigelt. [täuseb üles ja paneb kareid maha]
Ma sooviksin, et ma oma ärki too-
pees oleksin.

Defendus.

Endised Rudolf, Mehlmeyer.

Rudolf. [astub väga äritatud keskest
sisse]

Mehlmeyer. [tema järele, nägib Emma-
ga]

Gattliel. [jookses Rudolfile vastu] Isa!

Rudolf [vaatab Weigellile imes lootes otsa]

Tema ta aru tõesti [Gattlielile] Mine
välja, võta vend ka ühes.

Gattliel. Kas sa pahane oled, isa?

Rud [kardolt] Minge, ütlen ma.

Gattliel. Pule Karl [võtab Karli käest
kinni ja läheb kartlikult keskest ära]

10 etendus.

Endised ilma Gattlieli ja Karlita

Weigell. [piinlikus olekus, müsi käes keeruta-
des, summutult nauratades] * Härra

Stark.

Rud. [kõrvalt] Sa näeb alitsemise väär-
välja [kõvasti] Mis te tahate siis?

Weigell. Mida? Mida ahhäisin. - mina
tähtsin -

Rud. Te ahhäsite tööd, eks ole?

Weigelt. Tööd? Teie juures?

Rud. Ma ei tea, mis teil siit muudust-
sida oleks. andke ennast töötoas
uus [näitab pahem poole] tööal, pää-
selli Hempteli juures, Teie tunnete teda
ju

Weigelt. [karhlikult] ja, õigus, Hemptel-
-seda ma tunnen [aeglaste sammu-
dega pahem. p. minnest] Ma lähem-
siis - tööd üppa - tööd üppa. -

Rud. [võitleb iseenesega ja teeb liig-
tuse, nagu tahaks ta Weigelti taga-
si hoida, ütleb aga siis tasa ja kind-
lalt] Ei " ! [jäastub kõrvale]

Weigelt. [lähem pahem poole ära]

Mõtetendus.

Endised ilma Weigelita

Emma. Hännra Starcke, mis te tegite?!

Mehlmeyer. Ma ei oleks kunagi uskunud,
et sina nii kõva südamega võid olla.

Rud. [äri tütult edesi tagasi kõneldes]

Kõva südamega? Kas ta ei tea, et see

mees mind haawanud ~~on~~, surmani kaawanud on!?

Emma. Ta on ju vana, nõrk ja abitu

Rudolf. Ja, ja - aga ma vandusin, et ta tirkigi leiba, enne minu majas lipea sööma, kui ta minu ees põlvede pääl ei ole elnud, nagu tema tütar tema ees, kui ta seda majast välja ajas minu pärast - minu pärast!

[mettsikult] Oh olen wandunud, ja - ja [pehmelt] ah, ma sooviksin praegu, et ma seda mitte ei oleks teinud

19. etendus.

etendised. Klara

Klara. [parem, poelt, rõõmsalt] Oh lugesin kirja läbi, ma tean nüüd kõik O, Rudolf, sinule võlgnen ma ema wenna päästmise eest tänu. [Rudolfi juurde rüüates]

Emma. Siis palu teda, et ta ra sinu isa pääle halastaps.

Klara. Rudolf, sa tead? Sa nägid teda?

Hus on minu isa?

Hehl m. Tä saatis ta tästuppa; aga ma ei usu mitte, et wana kärra sääl kaua ära kannatab.

Klara [kartlikult] Mis see tähendab?

Rudolf. Klara, kas sul see silmapilek meeles on, kus ma sind endale hastes palusin?

Klara. Selle pääle mõtled sina nüüd?

Rud. Ohina ei saa seda isalõji ära unustama. Klara, wäta, mis sa tahad, kõik, mis mul on, anna see temale - ga, minu isa ja mina, meie ei wõi ühe rätuse all elada. Mä olen seda wandunud.

Klara. Haha tujus. Su süda ei tundnud mis su suu rääkis.

Rud. Jätta mind! Ja kui see wanne ka kui needmine minu rinnal lasub kõik mu elu aeg - ennem kannataksin ma seda lupainajat ära, kui et ma isenda ees walelikuks jään

Klara. [karta ringutades] O, seda kange-

kaalusid?

13 etendus.

Endised. Hempel, siiskigelt.

Hempel. [mööd käes, parem. p.] Meister,
kas ma Teil niid möötu võin võtta?

Rudolf. Möötu võtta? Ja niidugi,
Hempel, tulge. [Hõmbab parem saapa
ära] Te teate ju, kus kohalt mul ring
pigistab.

Emma. [tasa] Klina tean seda niid
ka, ja mina tahan tida sellest pigis-
tusest vabastada [jaoksse parem p.
ukse juurde, avab selle ja kutsus Bei-
gelti]

Hehlm. [jaoksse Emmale järel] Mis sa
siis tahad?

Emma. Küll sa näed.

Beigelt. [astus pah. p. sisse]

Klara. [ruttas isale vastu]

Emma. [Rudolfile, ilmsüütalt] Teil on
nusi saapaid tarvis, eks ole?

Rud. Ja. Kas te pakaks pane te, kui ma

Siis juuresolekul onal mõitu lasenwõtta?

Emma. Koidku, meie oleme ju wanad
sõbrad. Aga ma mõtlesin, et te uneti
herra Weigeltile tööd tahtsite anda
- herra Hempel an tse, mõel minne
rättele.

Hempel. [Inustades] Mõist? Siin ta on

Emma. Siis võiks ta kogu proovi töö ära
teha, arwasin mina.

Kõik. Kes?

Keera. Kuhu isa?!

Emma. [Weigeltile mõitu pöörides] Palun,
palun [tasa] Te teite seda Keera
pärast.

Weigell. [Naerataades] Ja, mis pärast
si peaks ma seda ka mitte! See ole
ju kellegi häbi, see on ju minu amet.

[Oital mäe du ja langes aega mäe du
Rudolphi ette põwili] Tokin ma jalga
põwida? [kõik waatawad põnewu-
ga seda sünd must]

Emma. [sisal Rudolphi tuoli taga,
sirutas pää üle leeni, Weigeltile palusalt

Atsa vaadates!

Rud. [vaatab ema ees põlvitavale Weigel-
tile atsa.]

Emma. [koputab Rudolfile otsa pääle
ja sosistab talle nauratades] „Emme kui
ta minu ees põlvede pääl ei ole -
[sõrmega ätwardades] Kas ei ole
nõnda?”

Rud. [kõrgemurema rõõmuga] ja, ja!
[sirvitab oma käed üles, vätab Emma
pää sinni ja suudleb teda südambri-
kult] Oleda ei unusta ma Teile oma
eluajal ära. Teie, Teie - lobasuu,
nagu Teid isa ikka nimetas [kargab
üles!]

Weigell. [hõjab Rud. parem jalga sinni]

Rud. Aga, isa Weigell, ära papa,
laske ameti lahti ja tõuske üles
[kargab ümber] ohitse jalga, nähtä-
han ma Teile anda. Oh, ei ole ju
teine teist veel üieti korralikult tere ta-
mudgi - nii hulga aja tagant! [lõs-
tab Weig. üles ja sirvitab temale käe vastu]

Wigell. [imestamult] Kas teil selliga
tõesti tüsi taga on? Te võite unusta-
da?

Rud. Ja, ja, kas te seda siis juba minu
käsit ära ei näe? Wanaol leedul on maha
mactud, ma ütlen Teile teretulemast
omas majas [surui Wigelti kätte]

Aehl. Dissenanz kaob, Sidel didum!
[teeb mõlemo käega liigu tüsi]

Melodrama.

[Aehlmeieri viimaste sõnade järelle
hakkab orkester tasa mängima, mis
lozu muusikat sisse juhatab]

Wigell. [Klara, kes tema kõrval on astu-
nud] Klara, sul oli omi ti äigis, kui sa
ennem mind maha jätsid, kui teda;
ta on parem, kui -

Klara. [rahele rõõpides] Paremi, kui sa
awasiol, ja Tema on ka Leopoldi
päästja.

Wigell. Ahu Leopold! mu poeg! Sa
slab? ta on terve?

183.

Klara. Enam kui seda temast on Ru-
dolfi taetamisel tubli inimene saanud
ja ta saab, võib olla mitte väga kaua
aja pärast, meie keskel olema.

Weigelt. Ah Leopold! Näete nüüd, näete
nüüd, Teie ei tahtnud kunagi uskuda
aga ma ütlesin ikka: paisis on häi-
tuum varjul.

14 etendus.

Endised. Marie, Gottlieb ja Karl käe kõrval

Gottlieb. Jsa ma ei tahtnud küll, aga
Marie tädi ütles, et ma nüüd jälle sis-
se wain tulla.

Rud. [on wabariisil jälle saaga jälge ten-
mannid! ja, seda te wõite. Tule siia Gott-
lieb.

Gottlieb. Kas sa mind arwad?

Rud. Ahidugi. Tule siia ja küsi oma
wanaisa käest, kas ta meie juurde tahab
jäada.

Gottlieb. [Weigeltile] Kas sa tahad?

Weigelt. Ja, ma jään [Rudolfile] se on
muidugi suuremeelne tüst, et te minn

184.

pääl enam pahane ei ole ja mind nii
oma juurde võtate, ja olen teile ka
selle eest tänulik, teise oma eluast,
päris täiesti. Aga, Rudolf, et minu
poega, mu Leopoldi toetate ja aita-
site, selle eest olen ma teile ka siis
veel tänueis, kui ma enam ei elan. Kas
te nüüd minu naerate või mitte, aga
mu Leopold -!

Marie. [on lähemale astunud ja tasa
oma käe Weigelti öla pääle pannud]

Weigelt. [pöörab ennast ümber tunnes Ma-
rie ara ja ütles naeratades tema poole
nikutades] Haha! Marie! Tema
saab minust aru, eks ole? [laulab]
Ainuis mu poeg - - - etc.

[kõik seisavad osa võttes Weigelti ümber
Lempel seisab viisakalt taga pool]

[Eesriie langes]

Lõpp.

